KOMMISSIONENS BESLUT

av den 19 december 2012

om det statliga stöd SA.20829 (C 26/2010, f.d. NN 43/2010 (f.d. CP 71/2006)) Stödordning avseende befrielse från kommunal fastighetsskatt som beviljats fastigheter som används av icke-kommersiella enheter för specifika syften som genomförts av Italien

[delgivet med nr C(2012) 9461]

(Endast den italienska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2013/284/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar [1] ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Under 2006 mottog kommissionen ett flertal klagomål rörande huvudsakligen två stödordningar, varav den ena avsåg en befrielse från kommunal fastighetsskatt och den andra en nedsättning av inkomstskatten för juridiska personer. De två stödordningarna inbegrep närmare bestämt följande åtgärder:

(a) Befrielse från kommunal fastighetsskatt (*Imposta Comunale sugli Immobili*, nedan kallad *ICI*) för fastigheter som används av icke-kommersiella enheter och som uteslutande är avsedda för verksamhet inom socialt bistånd, social omsorg, hälsa, kultur, utbildning, fritid, bostäder, idrott och religion (artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504 av den 30 december 1992, nedan kallat *lagstiftningsdekret nr 504/92*).

(b) En nedsättning med 50 % av inkomstskatten för juridiska personer avseende de enheter som anges i artikel 6 i presidentdekret nr 601 av den 29 september 1973 (nedan kallat *presidentdekret nr 601/73*), dvs. främst organisationer med verksamhet inom social omsorg, ideella utbildnings- och forskningsorgan samt välgörenhets- och undervisningsinstitutioner (inklusive kyrkliga institutioner). Bestämmelsen gäller även enheter för socialt boende samt kulturella stiftelser och föreningar.

(2) Med anledning av de klagomål som inkommit rörande ovannämnda befrielse från ICI (nedan kallad *ICI-befrielsen*) sände kommissionen den 5 maj 2006 en begäran om upplysningar till de italienska myndigheterna. Mot bakgrund av de upplysningar som lämnades av Italien den 6 juni 2006 och med anledning av ikraftträdandet av några ändringar av lagstiftningen om ICI underrättade kommissionen genom en skrivelse av den 8 augusti 2006 de klagande om att det på grundval av en preliminär analys inte fanns några grunder för att fortsätta granskningen.

(3) Genom en skrivelse av den 24 oktober 2006 påpekade dock de klagande återigen att ICI-befrielsen för icke-kommersiella enheter stred mot artikel 107.1 i EUF-fördraget. Genom en skrivelse av den 14 november 2006 underrättade kommissionen dem om att det på grundval av tillgängliga upplysningar inte fanns några grunder för att ytterligare granska ICI-befrielsen.

(4) I januari och september 2007 mottog kommissionen ytterligare skrivelser från de klagande om ICI-befrielsen. I sin skrivelse av den 12 september 2007 uppmärksammade de kommissionen på artikel 149 i lagen om inkomstskatt (*Testo Unico delle Imposte sui Redditi*, nedan kallad *TUIR*), godkänd genom presidentdekret nr 917 av den 22 december 1986. De klagande ansåg att den artikeln innebar att en förmånlig skattemässig behandling endast beviljades kyrkliga institutioner och föreningar för amatöridrott.

(5) Den 5 november 2007 uppmanade kommissionen de italienska myndigheterna och de klagande att inkomma med ytterligare upplysningar om samtliga påstått förmånliga bestämmelser som angivits av de klagande. De italienska myndigheterna inkom med de begärda upplysningarna genom skrivelser av den 3 december 2007 och den 30 april 2008. De klagande inkom med ytterligare upplysningar genom en skrivelse av den 21 maj 2008.

(6) Den 20 oktober 2008 sände de klagande en formell underrättelse (artikel 265 i EUF-fördraget) där de bad kommissionen att inleda det formella granskningsförfarandet och att anta ett formellt beslut om deras klagomål.

[1] EUT C 348, 21.12.2010, s. 17.

(7) Den 24 november 2008 sände kommissionen ännu en begäran om upplysningar till de italienska myndigheter, som besvarades genom en skrivelse av den 8 december 2008.

(8) Genom en skrivelse av den 19 december 2008 underrättade kommissionen de klagande om att den på grundval av en preliminär analys ansåg att åtgärderna inte verkade utgöra statligt stöd och att det följaktligen inte fanns något behov av någon vidare granskning.

(9) Den 26 januari 2009 utfärdade Italiens finansministerium *Circolare 2/DF* (nedan kallat *cirkuläret*) för att ytterligare förtydliga räckvidden för befrielsen från ICI för icke-kommersiella enheter. Den 2 mars 2009 skrev de klagande till kommissionen och uttryckte sitt missnöje med den gällande lagstiftningen samt kritiserade cirkuläret.

(10) Genom ett e-brev av den 11 januari 2010 bad de klagande återigen kommissionen att inleda det formella granskningsförfarandet, även mot bakgrund av innehållet i cirkuläret. Den 15 februari 2010 sände kommissionen, efter att ha tagit del av cirkuläret, en skrivelse till de klagande där den bekräftade argumentationen i sin skrivelse av den 19 december 2008.

(11) Den 26 april 2010 väckte två klagande varsin talan inför tribunalen om ogiltigförklarande av kommissionens skrivelse av den 15 februari 2010 ([2]). På de sökandes begäran avskrevs målen den 18 november 2010 ([3]).

(12) Genom beslut av den 12 oktober 2010 (nedan kallat *beslutet om att inleda förfarandet*) inledde kommissionen det formella granskningsförfarande som fastställs i artikel 108.2 i EUF-fördraget avseende den befrielse från kommunal fastighetsskatt som beviljats fastigheter som används av icke-kommersiella enheter för specifika syften och avseende artikel 149.4 i TUIR ([4]). Den 21 december 2010 offentliggjordes beslutet om att inleda förfarandet i *Europeiska unionens officiella tidning* ([5]) och berörda parter uppmanades att inkomma med sina synpunkter.

(13) Genom en skrivelse av den 10 november 2010 bad de italienska myndigheterna kommissionen om kopior av de skrivelser som sänts till de klagande under åren 2006-2010. Dessa sändes till Italien den 2 december 2010.

(14) Under tiden mellan den 21 januari 2011 och den 4 april 2011 mottog kommissionen synpunkter om beslutet om att inleda förfarandet från 80 berörda parter, vilka förtecknas i bilaga 1 till detta beslut.

(15) Genom en skrivelse av den 2 mars 2011 mottog kommissionen kommentarer från Italien om beslutet om att inleda förfarandet. Kommissionen översände sedan synpunkterna från de berörda parterna till de italienska myndigheterna, som inkom med sina reaktioner den 10 juni 2011.

(16) Den 19 juli 2011 ägde ett tekniskt sammanträde rum mellan de italienska myndigheterna och kommissionen.

(17) Genom en skrivelse av den 15 februari 2012 underrättade Italien kommissionen om sin avsikt att anta ny lagstiftning rörande den kommunala fastighetsskatten och meddelade att ICI ersatts av en enhetlig kommunalskatt (*Imposta Municipale Propria*, nedan kallad *IMU*) fr.o.m. den 1 januari 2012.

(18) Med anledning av Italiens antagande av lag nr 27 av den 24 mars 2012 (nedan kallad *lag nr 27/2012*), som innehåller nya bestämmelser om befrielsen från IMU för icke-kommersiella enheter som bedriver särskilda verksamheter samtidigt som vissa aspekter återstår att fastställas i framtida genomförandelagstiftning, sände kommissionen en begäran om upplysningar till de italienska myndigheterna den 16 maj 2012.

([2]) Se mål T-192/10, Ferracci mot Europeiska kommissionen (EUT C 179, 3.7.2010, s. 45) och mål T-193/10, Scuola Elementare Maria Montessori mot kommissionen (EUT C 179, 3.7.2010, s. 46).

([3]) EUT C 30, 29.1.2011, s. 57.

([4]) I sitt beslut om att inleda förfarandet drog kommissionen slutsatsen att nedsättningen med 50 % av inkomstskatten för juridiska personer enligt artikel 6 i presidentdekret nr 601/73 kunde medföra befintligt stöd (punkt 18) och angav att den skulle behandla den här åtgärden inom ramen för ett separat förfarande rörande befintligt stöd, vilket sedan inleddes i februari 2011. Följande enheter anges i artikel 6 i presidentdekret nr 601/73: a) organisationer och institutioner som arbetar med socialt bistånd, socialförsäkringskassor, sjukvårdsorgan, organisationer för socialt bistånd och välgörenhet; b) utbildningsorgan och ideella organ för studier och forskning i allmänhetens intresse, vetenskapliga organ, akademiska, historiska, litterära och vetenskapliga stiftelser och föreningar som endast har ett kulturellt syfte; c) organ vars syfte enligt lag är förenat med välgörenhet och utbildning; samt (ca) institutioner för social logi och deras föreningar.

([5]) Se fotnot 1.

(19) Den 27 juni 2012 mottog kommissionen ytterligare upplysningar från de klagande, bl.a. synpunkter om den nya IMU-lagstiftningen. Den 6 juli 2012 översändes dessa synpunkter till Italien för kommentarer.

(20) Genom en skrivelse av den 5 september 2012 lämnade de italienska myndigheterna de begärda upplysningarna till kommissionen tillsammans med sina kommentarer om de synpunkter från de berörda parterna som översändes till dem den 6 juli 2012.

(21) Därefter sände de italienska myndigheterna genom en skrivelse av den 21 november 2012 en kopia av förordningen om genomförande av IMU antagen den 19 november 2012.

2. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

2.1. Befrielse från kommunal fastighetsskatt för icke-kommersiella enheter

(22) Italien införde 1992 en kommunal skatt på fastigheter (ICI). I enlighet med lagstiftningsdekret nr 504/92 av den 30 december 1992 var alla fysiska och juridiska personer som var innehavare av fast egendom (pga. ägande, nyttjanderätt, användning, besittning eller arrende) skyldiga att betala skatten. Skatten skulle betalas av både personer som har och som inte har sin hemvist i Italien, oberoende av vad fastigheten användes till, och den beräknades på grundval av fastighetens värde enligt fastighetsregistret.

(23) Enligt artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92 var fastigheter som användes av icke-kommersiella enheter och som uteslutande var avsedda för verksamhet inom socialt bistånd, social omsorg, hälsa, utbildning, bostäder, kultur, fritid, idrott och religion befriade från ICI.

(24) Enligt artikel 7.2 a i lagdekret nr 203 av den 30 september 2005 ([6]) (nedan kallat *lagdekret nr 205/2005*) var befrielsen enligt artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92 tillämplig på de verksamheter som anges där, även om de var av kommersiell art. Enligt artikel 39 i lagdekret nr 223 av den 4 juli 2006 ([7]) (nedan kallat *lagdekret nr 223/2006*) gällde denna befrielse endast om verksamheterna i fråga inte var av uteslutande kommersiell art.

([6]) Omvandlad till lag nr 248 av den 2 december 2005.
([7]) Omvandlad till lag nr 248 av den 4 augusti 2006.

(25) De italienska myndigheterna förklarade att befrielsen från kommunal fastighetsskatt enligt artikel 7.1 i endast gällde om följande två kumulativa villkor var uppfyllda:

i. Fastigheten måste användas av icke-kommersiella enheter ([8]). I lagstiftningen definieras icke-kommersiella enheter som offentliga och privata enheter som inte är företag och vars verksamhet inte är uteslutande eller huvudsakligen kommersiell.

ii. Fastigheten måste användas uteslutande för att bedriva de verksamheter som anges i artikel 7.1 i.

(26) I cirkuläret 2/DF av den 26 januari 2009 förtydligar de italienska myndigheterna vilka enheter som ska betraktas som icke-kommersiella och de egenskaper som krävs av de verksamheter som dessa enheter bedriver för att vara berättigade till befrielsen.

(27) I cirkuläret fastställs att icke-kommersiella enheter kan vara såväl offentliga som privata. Särskilt följande enheter anses vara offentliga icke-kommersiella enheter: staten, regioner, provinser, kommuner, handelskammare, hälso- och sjukvårdsorgan, offentliga organ som inrättats uteslutande för omsorgs-, biståndss- samt hälso- och sjukvårdsändamål, icke-ekonomiska offentliga enheter, omsorgs- och biståndsorgan, universitet och forskningsinstitutioner samt särskilda offentliga serviceorgan (f.d. *Istituzioni Pubbliche di Assistenza e Beneficienza – IPAB*). Till de exempel på privata icke-kommersiella organ som anges i cirkuläret hör följande organ: föreningar, stiftelser, kommittéer, icke-statliga organisationer, föreningar för amatöridrott, frivilligorganisationer, organ som för skatteändamål är klassificerade som ideella organisationer (*Organizzazioni Non Lucrative di Utilità Sociale – ONLUS*) samt kyrkliga organ som tillhör katolska kyrkan och andra religiösa samfund.

(28) I cirkuläret specificeras även att de verksamheter som bedrivs i en fastighet som är befriad från ICI inte bör vara tillgängliga på marknaden ([9]), dvs. de bör bedrivas för att tillgodose sociala behov som inte alltid uppfylls av offentliga inrättningar eller privata kommersiella aktörer.

([8]) I artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92 hänvisas uttryckligen till de enheter som definieras i artikel 87.1 c [nu artikel 73] i presidentdekret nr 917 av den 22 september 1986. Den sistnämnda bestämmelsen innehåller en definition av icke-kommersiella enheter.
([9]) Se cirkuläret, punkt 5.

(29) Cirkuläret innehåller ett flertal kriterier för var och en av de verksamheter som anges i artikel 7.1 i, vilket bidrar till att fastställa när var och en av dem ska anses vara av en icke-uteslutande kommersiell art ([10]).

(30) ICI ersattes av IMU från och med den 1 januari 2012. Reglerna om den kommunala fastighetsskatten för icke-kommersiella enheter ändrades också under 2012, vilket förklaras närmare i avsnitt 5 nedan.

2.2. **Artikel 149 i lagen om inkomstskatt (TUIR)**

(31) Artikel 149 ingår i avdelning II, kapitel III i lagen om inkomstskatt (TUIR). I avdelning II fastställs bestämmelserna om företagsskatt och i kapitel III fastställs de skattebestämmelser som gäller för icke-kommersiella enheter, som t.ex. reglerna för hur beskattningsunderlaget ska beräknas och reglerna om skattesatserna ([11]). I artikel 149 fastställs villkoren för när en enhet kan förlora sin ”icke-kommersiella status”.

(32) I artikel 149.1 i TUIR fastställs särskilt att ett icke-kommersiellt organ förlorar denna status om det under en hel skatteperiod huvudsakligen bedriver kommersiell verksamhet.

(33) I artikel 149.2 i TUIR definieras en enhets ”kommersiella status” utifrån hur mycket av inkomsten som härrör från kommersiell verksamhet jämfört med den inkomst som har sin grund i institutionella intäkter, samt utifrån hur mycket högre värdet på fasta tillgångar som avser kommersiell verksamhet är i förhållande till annan verksamhet ([12]). Den juridiska form som enheterna i fråga har inverkar inte på deras eventuella förlust av sin ”icke-kommersiella status”.

(34) I artikel 149.4 i TUIR fastställs att ovanstående bestämmelser (dvs. artikel 149.1 och 149.2 i TUIR) inte gäller kyrkliga organ som har beviljats civilrättslig status eller föreningar för amatöridrott.

3. **GRUNDER FÖR ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET**

(35) Kommissionen inledde det formella granskningsförfarandet av befrielsen från kommunal fastighetsskatt (ICI-befrielsen) för fastigheter som används av icke-kommersiella enheter för specifika syften eftersom den verkade utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Kommissionen inledde även det formella granskningsförfarandet med avseende på artikel 149.4 i TUIR, enligt vilken bestämmelserna om förlust av icke-kommersiell status inte gäller kyrkliga organ och föreningar för amatöridrott.

(36) För att bedöma huruvida åtgärderna i fråga var selektiva började kommissionen med att i linje med fast rättspraxis ([13]) fastställa referensskattesystemet för varje åtgärd, för att sedan bedöma om åtgärden avvek från det systemet och i så fall huruvida denna avvikelse var motiverad med hänsyn till skattesystemets karaktär och allmänna systematik.

([10]) Som redan angetts i beslutet om att inleda förfarandet krävs i cirkuläret t.ex. att det ska finnas ett avtal med de offentliga myndigheterna på områdena för hälsa- och sjukvård samt social verksamhet. På området för utbildning verkar det enligt cirkuläret finnas ett krav på efterlevnad av de obligatoriska grundprinciperna för att servicen ska anses vara likvärdig med det offentliga systemet. Dessutom finns det ett krav på att driftsöverskott ska återinvesteras i själva utbildningsverksamheten. När det gäller biografer ska aktörerna enligt cirkuläret omfattas av ett krav på att begränsa sin verksamhet till vissa marknadssegment (filmer av kulturellt intresse, filmer som har försetts med ett kvalitetscertifikat och barnfilmer) om de vill befrias från skatten. Detsamma gäller bostads- och logitjänster i allmänhet, som måste hålla en lägre prisnivå än marknadspriset och inte bedrivas som vanliga hotell.

([11]) Se artikel 143 och följande i TUIR. I allmänhet består den sammanlagda inkomsten i icke-kommersiella enheter av inkomster från fastigheter och kapital samt andra källor (artikel 143 i TUIR). Förutsatt att särskilda villkor är uppfyllda kan icke-kommersiella enheter välja förenklade system för fastställande av inkomst (artikel 145 i TUIR).

([12]) Följande faktorer kan användas för bedömning enligt artikel 149.2 i TUIR: fasta nettotillgångar avseende affärsverksamhet som överstiger motsvarande tillgångar avseende annan verksamhet; högre intäkter från kommersiell verksamhet än från det ”normala värdet” på varor eller tjänster som avser institutionell verksamhet; inkomster från kommersiell verksamhet som överstiger intäkterna från institutionell verksamhet (som t.ex. bidrag, subventioner, donationer och medlemsavgifter).

([13]) Se bl.a. domstolens dom av den 6 september 2006 i mål C-88/03, Portugal mot kommissionen, REG 2006, s. I-7115, punkt 56, och domstolens dom av den 22 december 2008 i mål C-487/06, British Aggregates Association mot kommissionen, REG 2008, s. I-10505, punkterna 81-83.

(37) Vad beträffar ICI-befrielsen drog kommissionen slutsatsen att referenssystemet för åtgärden i fråga var själva ICI. Genom att bevilja en befrielse för icke-kommersiella enheter som använder sina fastigheter för särskilda verksamheter, varav några ansågs vara ekonomiska, avvek åtgärden från referenssystemet (enligt vilket varje fysisk och juridisk person som var innehavare av fast egendom måste betala motsvarande kommunala skatt, oberoende av vad den användes för). Att bevilja en befrielse endast för icke-kommersiella enheter som bedrev särskilda verksamheter med ett visst socialt värde ansågs inte motiverat på grundval av beskaffenheten och den allmänna strukturen hos det italienska systemet för kommunal fastighetsskatt.

(38) Vad beträffar artikel 149.4 i TUIR fastställde kommissionen att inkomstskatten var referenssystemet. Kommissionens slutsats var att åtgärden vid första anblicken framstod som selektiv, eftersom den verkade erbjuda – dock endast kyrkliga organ och föreningar för amatöridrott – möjligheten att behålla sin icke-kommersiella status, även om de inte längre ansågs vara icke-kommersiella enheter. En sådan åtgärd kunde inte motiveras på grundval av de grundläggande principerna för det italienska skattesystemet.

(39) De italienska myndigheterna hade inte lämnat några upplysningar som visade att åtgärderna i fråga uppfyllde de villkor som anges i rättspraxis i Altmark-målet ([14]). Eftersom alla andra kriterier enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget verkade vara uppfyllda framstod det som att åtgärderna inbegrep statligt stöd.

(40) Vad beträffar förenligheten verkade artikel 107.2 i EUF-fördraget inte vara tillämplig på åtgärderna. Dessutom tycktes inget av undantagen i artikel 107.3 vara tillämpligt, med undantag för artikel 107.3 d om stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet. Faktum är att kommissionen beträffande ICI-befrielsen ansåg att det här undantaget kunde ha tillämpats på särskilda verksamheter som bedrivs av icke-kommersiella enheter som enbart driver utbildnings-, kultur- och fritidsverksamheter. Slutligen ansåg kommissionen att det inte gick att utesluta att vissa verksamheter kunde klassificeras som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i enlighet med artikel 106.2 i EUF-fördraget. De italienska myndigheterna hade dock inte lämnat några upplysningar som gjorde det möjligt för kommissionen att bedöma de berörda åtgärdernas förenlighet med den inre marknaden.

(41) Kommissionen hyste följaktligen tvivel rörande åtgärdernas förenlighet med den inre marknaden och beslutade i enlighet med artikel 4.4 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget ([15]) att inleda det formella granskningsförfarandet samtidigt som den uppmanade Italien och andra berörda parter att inkomma med sina synpunkter.

(42) Kommissionen anser att både ICI-befrielsen och artikel 149.4 i TUIR kan klassificeras som statligt stöd. ICI, som var en skatt som togs ut årligen, infördes redan 1992 och skattebefrielsen i fråga hade aldrig anmälts eller på annat sätt godkänts av kommissionen. Befrielsen tillämpades på en rad olika typer av verksamhet som var öppna för konkurrens när ICI infördes. Alla avvikelser från de normala reglerna för detta skattesystem måste därför betraktas som nytt stöd eftersom kraven i artikel 107.1 i EUF-fördraget verkade vara uppfyllda. På samma sätt hade artikel 149 i TUIR ([16]) införts 1998, utan att anmälas eller på annat sätt godkännas av kommissionen. Det undantag som föreskrivs genom den här åtgärden borde därför klassificeras som nytt stöd eftersom kraven i artikel 107.1 i EUF-fördraget verkade vara uppfyllda.

4. KOMMENTARER FRÅN DE ITALIENSKA MYNDIGHETERNA OCH FRÅN DE BERÖRDA PARTERNA

(43) I enlighet med artikel 20.2 i förordning (EG) nr 659/1999 och som svar på den uppmaning som offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* ([17]) mottog kommissionen kommentarer från de italienska myndigheterna och från 80 berörda parter.

(44) Sammanfattningsvis anser de italienska myndigheterna att de enheter som drog nytta av ICI-befrielsen inte var ”företag” i den mening som avses i unionslagstiftningen. De verksamheter som bedrevs av enheterna i fråga fyllde i varje fall en viktig offentlig och social funktion. Det överensstämde följaktligen med skattesystemets beskaffenhet och logik att sörja för en differentierad skattemässig behandling av å ena sidan rent ekonomiska

([14]) Domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark Trans GmbH och Regierungspräsidium Magdeburg mot Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, REG 2003, s. I-7747.

([15]) EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

([16]) F.d. artikel 111a i TUIR.

([17]) Se fotnot 1.

verksamheter och å den andra verksamheter inom socialt bistånd, välgörenhet, solidaritet och religion. De italienska myndigheterna invänder dessutom mot klassificeringen av ICI-åtgärden som nytt stöd. Enligt dem bör åtgärden bedömas mot bakgrund av kontinuiteten med tidigare egendomsskatter (som tillämpades redan innan EEG-fördraget trädde i kraft). Med hänsyn till de avslagsskrivelser som sänts till de klagande borde åtgärden dessutom betraktas som godkänd av kommissionen. Kommissionen hade under alla förhållanden gett upphov till berättigade förväntningar från stödmottagarnas sida på grund av sitt svar på en skriftlig fråga från Europaparlamentet samt på grund av att den hade underrättat de klagande om sitt preliminära ställningstagande, som även de italienska myndigheterna fått informell underrättelse om.

(45) Vad beträffar artikel 149.4 i TUIR hävdar de italienska myndigheterna att kyrkliga organ och föreningar för amatöridrott kan förlora sin status som icke-kommersiella enheter, trots vad bestämmelsens ordalydelse antyder. Enheterna skulle i så fall inte längre omfattas av någon skattebefrielse.

(46) Av de 80 berörda parterna är det 78 (nedan kallade *de 78 berörda parterna*) som delar de italienska myndigheternas ståndpunkter, medan två berörda parter (nedan kallade *de två berörda parterna* eller *de klagande*) av de ursprungliga klagandena anser att både ICI och artikel 149.4 i TUIR utgör olagliga statliga stödåtgärder som är oförenliga med den inre marknaden. De 78 berörda parternas argument kommer därför att redovisas tillsammans med de italienska myndigheternas ståndpunkt, medan de klagandes argument kommer att behandlas separat.

4.1. **Kommentarer från de italienska myndigheterna och från de 78 berörda parterna**

4.1.1. *ICI: de särskilda verksamheter som bedrivs av icke-kommersiella enheter kan inte betraktas som ekonomiska verksamheter*

(47) De italienska myndigheterna och de 78 berörda parterna hävdar att de särskilda verksamheter som bedrivs av icke-kommersiella enheter som omfattas av ICI-befrielsen inte kan betraktas som ekonomiska verksamheter. De menar att dessa verksamheter – som i huvudsak riktar sig till mycket specifika kategorier av mottagare – inte utgör ett utbud av varor och tjänster på marknaden och följaktligen inte konkurrerar med de verksamheter som bedrivs av kommersiella företag. Därför kan dessa icke-kommersiella enheter, som är verksamma inom sektorer av allmänt intresse, inte betraktas som företag, vilket är en nödvändig förutsättning för att artikel 107.1 i EUF-fördraget ska vara tillämplig.

(48) Enligt de italienska myndigheterna och några av de 78 berörda parterna har dessa verksamheter i de flesta fall specifika egenskaper. De bedrivs t.ex. i allmänhetens intresse eller för solidaritetsändamål, antingen kostnadsfritt eller mot nedsatta avgifter. Med hänsyn till dessa icke-kommersiella enheters specifika särdrag och särskilda ändamål kan de inte klassificeras som företag.

4.1.2. *ICI: åtgärden är motiverad på grundval av logiken i det italienska skattesystemet*

(49) De italienska myndigheterna och de 78 berörda parterna anser inte att ICI-befrielsen utgör någon avvikelse från det allmänna skattesystemet utan att det bara står för tillämpningen av de vägledande principerna för det systemet.

(50) De hävdar att det stämmer överens med logiken i det italienska skattesystemet med en differentierad skattemässig behandling för å ena sidan ekonomiska och vinstdrivande verksamheter, och för verksamheter inom socialt bistånd, välgörenhet, religion och liknande som bedrivs av enheter med särskilda syften å den andra sidan ([18]). De sistnämnda verksamheterna bygger på solidaritetsprincipen, som är grundläggande för både den nationella och unionens lagstiftning. Lagstiftaren har genom denna differentiering helt enkelt velat beakta de olika rättsliga och faktiska situationerna för enheter som bedriver ovannämnda verksamheter av allmänt intresse och högt samhällsvärde.

(51) Dessutom är det upp till medlemsstaten att själv avgöra vilka verksamheter som är av allmänt intresse. Den enda begränsningen som medlemsstaten omfattas av är att den differentierade skattemässiga behandlingen måste vara konsekvent, dvs. stämma överens med logiken bakom skattesystemet i dess helhet, samtidigt som ett lämpligt kontrollsystem måste inrättas. Båda dessa villkor är uppfyllda i fråga om den aktuella ICI-befrielsen.

([18]) Enheterna i fråga är dessutom huvudsakligen verksamma inom begränsade geografiska områden (på lokal nivå) och verksamheterna riktar sig till specifika kategorier av användare/mottagare.

(52) Den logiska grunden för ICI-befrielsen utgörs av artiklarna 2 och 3 i Italiens författning, enligt vilka de oavvisliga skyldigheterna i form av politisk, ekonomisk och social solidaritet gentemot medborgarna måste uppfyllas, samt artikel 38, där rätten till socialt bistånd för medborgare som saknar nödvändiga medel för sin försörjning fastställs. Dessutom bistår icke-kommersiella enheter staten i arbetet med att utföra särskilda samhällsuppgifter. Staten har alltid erkänt den särskilda roll som dessa enheter spelar, eftersom den är medveten om att det skulle vara omöjligt för staten att på egen hand tillhandahålla de tjänster som krävs inom områdena för socialt bistånd, hälso- och sjukvård, kultur, utbildning och idrott.

(53) De italienska myndigheterna upprepar att enligt cirkuläret måste de två kumulativa villkor som beskrivs i punkt 25 (subjektivt och objektivt krav) vara uppfyllda för att en enhet ska vara berättigad till ICI-befrielsen.

(54) Vad beträffar det subjektiva kravet (dvs. att vara en icke-kommersiell enhet) och närmare bestämt religiösa organ, betonar de italienska myndigheterna att kategorin icke-kommersiella enheter inbegriper kyrkliga institutioner med civilrättslig status som tillhör antingen katolska kyrkan eller andra religiösa samfund ([19]).

(55) Vad beträffar det objektiva kravet (dvs. att bedriva en av de verksamheter som anges i lagstiftningen), påpekar de italienska myndigheterna att Italiens kassationsdomstol (*Corte di Cassazione*) vid upprepade tillfällen har slagit fast att det vid beviljande av ICI-befrielsen är nödvändigt att beakta den verksamhet som faktiskt bedrivs i fastigheten. Detta innebär en kontroll av att verksamheten, även om den är upptagen i förteckningen över ICI-befriade verksamheter, inte i praktiken bedrivs på kommersiell grunder ([20]). Som redan fastställts av Italiens s.k. statsråd (*Consiglio di Stato*) ([21]) innebär befrielsens restriktiva beskaffenhet att om endast en del av en hel fastighet (även om det är den största delen) används för något av de ändamål som är tillåtna enligt lagstiftningen att skattelättnaden inte kan beviljas hela fastigheten.

4.1.3. *Klassificeringen av åtgärden som befintligt stöd*

(56) Enligt de italienska myndigheterna står ICI för en logisk utveckling av lagstiftningen som bygger på de tidigare egendomsskatterna, med vilka den bildar en formell och materiell kontinuitet. Att bevilja skattelättnader för fastigheter som används för särskilda verksamheter av högt socialt värde har alltid varit ett viktigt inslag i all fastighetslagstiftning sedan 1931, dvs. långt innan EEG-fördraget trädde i kraft.

(57) De italienska myndigheterna och de 78 berörda parterna anser även att ICI-befrielsen har godkänts av kommissionen på grundval av de avslagsskrivelser som sänts till de klagande och som Italien underrättats om.

(58) Av dessa skäl bör ICI-befrielsen – om den anses utgöra stöd – betraktas som befintligt stöd.

4.1.4. *Förenlighet*

(59) De italienska myndigheterna beslutade att inte inkomma med någon kommentar rörande åtgärdernas eventuella förenlighet enligt artikel 107.2 och 107.3 i EUF-fördraget eller rörande deras eventuella klassificering som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 106.2 i EUF-fördraget och rättspraxis i Altmark-målet.

(60) Några av de 78 berörda parterna hävdar att ICI-befrielsen är förenlig med artiklarna 106.2 och 107.3 c i EUF-fördraget eftersom åtgärden är nödvändig för att bedriva samhällsnyttiga verksamheter som bygger på solidaritetsprincipen. De anser dessutom att befrielsen inte medför någon påtaglig snedvridning av konkurrensen och att den inte har någon väsentlig inverkan på handeln mellan medlemsstaterna.

4.1.5. *Berättigade förväntningar*

(61) De italienska myndigheterna anser att kommissionens svar till de klagande rörande ICI-befrielsen, som Italien informellt underrättades om, gav upphov till berättigade förväntningar hos de icke-kommersiella enheterna vad beträffar ICI-befrielsens förenlighet med unionens lagstiftning.

(62) De hävdar dessutom att kommissionens svar på en skriftlig fråga från Europaparlamentet 2009 rörande den skattemässiga behandlingen av icke-kommersiella enheter hade gett upphov till berättigade förväntningar ([22]).

([19]) För alla religioner som godtas av staten, inklusive katolska kyrkan, fastställs i den italienska lagstiftningen att alla religiösa ändamål betraktas som likvärdiga med välgörenhets- och utbildningsändamål i skattefrågor.

([20]) Se kassationsdomstolens domar nr 20776 av den 26 oktober 2005, nr 23703 av den 15 november 2007, nr 5485 av den 29 februari 2008 och nr 19731 av den 17 september 2010. Se även dom nr 8495 av den 9 april 2010.

([21]) Se statsrådets yttrande nr 266 av den 18 juni 1996.

([22]) Skriftlig fråga E-177/09 (EUT C 189, 13.7.2010).

(63) Detta skulle betyda att om kommissionen ansåg att åtgärden utgör olagligt och oförenligt stöd, utan att godta det som befintligt stöd, skulle den inte kräva att stödet återbetalas enligt artikel 14.1 i förordning (EG) nr 659/1999.

(64) Enligt några berörda parter bör kommissionen ändå inte fatta något beslut om återkrav med hänsyn till artikel 149.4 i TUIR, eftersom det skulle vara mycket svårt och förenat med stora arbetsinsatser för de nationella myndigheterna att i siffror fastställa den hypotetiska fördel som mottagarna fått.

4.1.6. *Artikel 149 i TUIR*

(65) I sina kommentarer lämnar de italienska myndigheterna en detaljerad beskrivning av de särskilda skatteregler som är tillämpliga på icke-kommersiella enheter, inklusive kyrkliga organ och föreningar för amatöridrott. De italienska myndigheterna betonar att förteckningen i artikel 149.2 i TUIR över parametrar som kan beaktas för att klassificera en enhet som en kommersiell organisation ([23]) inte är uttömmande. Även om ett eller flera av dessa villkor uppfylls betyder det inte att den icke-kommersiella enheten automatiskt förlorar sin icke-kommersiella status (eftersom parametrarna inte kan betraktas som rättsliga presumtioner). Att kraven är uppfyllda innebär enbart att de verksamheter som bedrivs av enheten kan vara av en huvudsakligen kommersiell art.

(66) I enlighet med cirkulär nr 124/E av den 12 maj 1998 från det italienska skatteverket kan kyrkliga organ med civilrättslig status betraktas som icke-kommersiella enheter endast om det enda eller huvudsakliga syftet med deras verksamheter är av icke-kommersiell art.

(67) Enligt Italien innebär artikel 149.4 i TUIR enbart att de specifika parametrar rörande tid och affärsverksamhet som anges i artikel 149.1 och 149.2 inte kan tillämpas ([24]). Artikel 149.4 innebär inte att det är uteslutet att kyrkliga institutioner kan förlora sin icke-kommersiella status. Enligt några av de 78 berörda parterna innebär den här åtgärden under alla förhållanden inte att några statliga medel överförs eller att någon fördel beviljas.

([23]) Se fotnot 12.

([24]) Se punkt 31 och följande.

(68) De italienska myndigheterna har förklarat att åtgärden syftar till att bevara det exklusiva ansvar som Italiens nationella olympiska kommitté (*Comitato Olimpico Nazionale Italiano*, nedan kallad *CONI*) har för amatöridrottsföreningar samt det italienska inrikesministeriets ansvar för att bevilja och dra tillbaka den civilrättsliga statusen för kyrkliga institutioner ([25]). Om skattemyndigheterna i samband med en skattekontroll av dessa organ fastställer att de huvudsakligen bedriver kommersiella verksamheter, underrättar dock myndigheterna omedelbart inrikesministeriet eller CONI. Samtidigt utfärdar skattemyndigheterna ett förordnande om återkrav av mellanskillnaden i beskattning från det berörda organet.

(69) De italienska myndigheterna bekräftar att kontroller har utförts rörande såväl kyrkliga institutioner som föreningar för amatöridrott. Inrikesministeriet har också utfört de kontroller av kyrkliga institutioner som det ansvarar för, men inga former av missbruk har konstaterats.

4.2. **Kommentarer från de två berörda parterna**

(70) I sina kommentarer hänvisar de två berörda parterna ([26]) till alla dokument och synpunkter som de lämnat till kommissionen redan under det administrativa förfarandet innan beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet inleddes. De hävdar att dokumenten visar att de kyrkliga institutionerna faktiskt bedriver ekonomiska verksamheter.

(71) Vad beträffar ICI-befrielsen påpekar de två berörda parterna att åtgärden i fråga infördes av Italien 2005. Efter det att lagdekret nr 203/2005 trädde i kraft gällde ICI-befrielsen icke-kommersiella enheter som bedrev de verksamheter som anges i lagstiftningen, även om de var av kommersiell art ([27]). Efter ändringar av lagstiftningen om ICI 2006 blev ICI-befrielsen tillämplig på samma verksamheter, förutsatt att de inte var uteslutande kommersiella ([28]). Ändringen år 2006 innebar dock inte att åtgärdens karaktär av statligt stöd undanröjdes.

([25]) Härigenom garanteras även efterlevnaden av de internationella avtal som undertecknats mellan Italien och Heliga stolen rörande kyrkliga institutioner.

([26]) Av de ursprungliga klagandena har endast Pietro Ferracci och *Scuola Elementare Maria Montessori s.r.l.* inkommit med kommentarer om beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet.

([27]) Lagdekret nr 203/2005, omvandlat till lag nr 248 av den 2 december 2005.

([28]) Lagdekret nr 223/2006, omvandlat till lag nr 248 av den 4 augusti 2006.

(72) Cirkuläret i sig innebar att en selektiv fördel gavs till enheter som egentligen borde betraktas som företag. I många fall berodde möjligheten till en befrielse från ICI för de verksamheter som beskrivs i cirkuläret enbart på om enheten inte gjorde någon vinst. På grundval av de principer som fastställs i EU:s rättspraxis saknar dock det faktum att en enhet är ideell relevans vid tillämpningen av reglerna om statligt stöd. Cirkuläret innebar därför ingen lösning på problemen avseende statligt stöd i samband med ICI-befrielsen, eftersom befrielsen fortsatte att tillämpas på icke-kommersiella enheter som bedrev en ekonomisk verksamhet men inte på enheter som bedrev samma verksamhet men som var vinstdrivande.

(73) Enligt de klagande var det under alla förhållanden praktiskt taget omöjligt att få tillgång till detaljerade uppgifter om de fastigheter som tillhörde enheterna i fråga, främst därför att enheterna inte var skyldiga att deklarera de fastigheter som omfattades av ICI-befrielsen.

(74) Vad beträffar artikel 149.4 i TUIR anser de klagande att det inte är möjligt för kyrkliga institutioner att förlora sin icke-kommersiella status.

(75) Med avseende på ICI-befrielsen och artikel 149.4 i TUIR instämmer de klagande i kommissionens preliminära slutsatser om förekomsten av statliga medel och av en fördel, vilket även gäller frågorna rörande selektivitet, snedvridning av konkurrensen och inverkan på handeln.

(76) När det gäller de berörda åtgärdernas förenlighet instämmer de klagande med kommissionens preliminära slutsats, dvs. att bestämmelserna i artikel 107.2 och 107.3 a-c i EUF-fördraget inte är tillämpliga. De håller dock inte med om att det är möjligt att tillämpa undantaget enligt artikel 107.3 d på vissa enheter som uteslutande bedriver utbildnings-, kultur- och fritidsverksamheter. De klagande anser dessutom att de villkor som anges i rättspraxisen i Altmark-målet inte är uppfyllda i det aktuella fallet.

4.3. **De italienska myndigheternas synpunkter på kommentarerna från de berörda parterna**

(77) De italienska myndigheterna översände sina synpunkter på de berörda parternas kommentarer genom en skrivelse av den 10 juni 2011.

(78) För det första anser de italienska myndigheterna att även om man utgår ifrån att vissa verksamheter som bedrivs av icke-kommersiella enheter som omfattas av befrielsen faktiskt kan klassificeras som ekonomiska, måste kommissionen fortfarande bevisa att den fördel som de beviljas är selektiv och att den inte är motiverad av logiken i det italienska skattesystemet.

(79) För det andra anser de italienska myndigheterna vad beträffar de allmänna iakttagelserna rörande cirkuläret, att kommissionens uppgift är att granska en åtgärd som inbegriper en skattebefrielse. Detta innebär att kommissionen måste bedöma tolkningskriterierna för den lagstiftning som anges av de nationella myndigheterna samt förekomsten av ett kontrollsystem som är tillräckligt omfattande.

(80) När det gäller de klagandes påstående rörande svårigheter att samla in uppgifter om fastigheter som tillhör icke-kommersiella enheter påpekar de italienska myndigheterna att kravet på att lämna in en ICI-deklaration avskaffades 2006. De italienska myndigheterna påpekar även att både systemet för fastighetsregistrering och databaserna om fastigheter för närvarande undergår en omorganisering.

(81) I likhet med vad även de klagande anger konstaterar de italienska myndigheterna att artikel 149.4 i TUIR inte är vare sig en självständig bestämmelse eller en bestämmelse med väsentlig räckvidd, utan att det är en förfarandebestämmelse som endast är relevant med utgångspunkt från kontrollerna.

5. **DEN NYA LAGSTIFTNINGEN OM KOMMUNAL FASTIGHETSSKATT**

5.1. **Beskrivning av den nya kommunala fastighetsskatten: IMU**

(82) Som en del av den s.k. reformen för fiskal federalism (*La riforma del federalismo fiscale*) har Italien beslutat att inom ramen för lagstiftningsdekret nr 23 av den 14 mars 2011 ersätta ICI med IMU fr.o.m. den 1 januari 2014. Genom lagdekret nr 201 av den 6 december 2011, omvandlat till lag nr 214 av den 22 december 2011, beslutade Italien att tidigarelägga införandet av IMU till 2012.

(83) Alla personer som innehar fastigheter är skyldiga att betala IMU. Den beskattningsbara grunden beräknas utifrån fastighetens värde, som fastställs genom att man utgår ifrån taxeringsvärdet och tillämpar kriterierna i artikel 5 i dekretet om ICI (lagstiftningsdekret nr 504/92) tillsammans med de kriterier som fastställs i lagdekret nr 201/2011. Multiplikatorer, som varierar i enlighet med fastighetens kategori i fastighetsregistret, tillämpas på det värde som fastställs enligt ovannämnda kriterier. Standardsatsen för IMU är 0,76 %.

(84) Fastighetsregistersystemet är därför av avgörande betydelse för fastighetsskatterna. Den minsta relevanta enheten med avseende på fastighetsregistret kan alltså vara en byggnad eller en del av en byggnad, eller en samling byggnader eller ett område, förutsatt att de är självständiga i fråga om funktion och intäkt. I det italienska systemet, som snart ska ses över, identifieras sex kategorier av fast egendom. Kategori A omfattar fastigheter för logi eller liknande ändamål; kategori B omfattar fastigheter som används för kollektiva ändamål, som t.ex. internatskolor, sjukhus, offentliga kontor och skolor; kategori C omfattar fastigheter för vanliga kommersiella ändamål, som t.ex. affärer och varuhus samt byggnader och anläggningar som används för idrott; kategori D omfattar fastigheter för särskilda ändamål, som t.ex. hotell, teatrar och sjukhus samt byggnader och anläggningar som används för idrott; och kategori E omfattar byggnader för särskilda ändamål, som t.ex. mark-, sjö- och lufttransporttjänster, tullbelagda broar, fyrtorn och byggnader för offentlig andaktsverksamhet. Kategori F omfattar fastigheter som är registrerade i fiktiva kategorier.

(85) Med särskild hänvisning till den nya IMU infördes genom artikel 91a i lagdekret nr 1 av den 24 januari 2012 (nedan kallat *lagdekret nr 1/2012*), omvandlat till lag nr 27 av den 24 mars 2012, ett flertal ändringar av beskattningen av fastigheter som tillhör icke-kommersiella enheter som bedriver särskilda verksamheter. Bl.a. upphävdes genom den nya lagstiftningen den ändring från 2006 genom vilken räckvidden för ICI-befrielsen utvidgades till att omfatta fastigheter som inrymde verksamheter som ”inte var av uteslutande kommersiell art” ([29]) (punkt 4) samtidigt som det specificerades att IMU-befrielsen var begränsad till de verksamheter som anges i lagstiftningen ([30]) och som bedrivs av icke-kommersiella enheter på icke-kommersiella grunder (punkt 1). Genom lagdekret nr 1/2012 infördes dessutom särskilda regler för att tillåta proportionell betalning av IMU i fall där samma egendom används för både kommersiella och icke-kommersiella verksamheter. I artikel 91a.2 anges särskilt att om en egendom används för både kommersiella och icke-kommersiella verksamheter ska befrielsen från och med den 1 januari 2013 endast gälla den andel av egendomen där icke-kommersiella verksamheter bedrivs, förutsatt att det går att fastställa hur stor del av egendomen som är avsedd uteslutande för dessa verksamheter. I de fall där det inte är möjligt att identifiera dessa självständiga delar av egendomen ska befrielsen från och med den 1 januari 2013 tillämpas proportionellt på den icke-kommersiella användningen av egendomen, i enlighet med en särskild deklaration (artikel 91a.3). I lagdekret nr 1/2012 lämnades vissa aspekter åt sidan för att i stället fastställas i framtida genomförandelagstiftning, som ska antas av Ekonomi- och finansministern. Till dem som återstår att fastställas hör följande aspekter: krav och villkor för inlämnande av deklarationen, relevant information för att fastställa den proportionella användningen, och – med anledning av de ändringar som införts genom lagdekret nr 174/2012 ([31]) – allmänna och särskilda villkor för att en verksamhet ska klassificeras som en som bedrivs på icke-kommersiella grunder.

(86) Efter att ha godkänt det positiva yttrande och de kommentarer som lämnats av Italiens statsråd (*Consiglio di Stato*) ([32]) antog ekonomi- och finansministern genom dekret nr 200 av den 19 november 2012 genomförandeförordningen för IMU (nedan kallad *förordningen*) ([33]). Där fastställs när de särskilda verksamheter som berörs

([29]) Artikel 7.2 a i lagdekret nr 203/2005; artikel 91a.4 i lagdekret nr 1/2012.

([30]) Se artikel 13.13 i lagdekret nr 201/2011 och artikel 9.8 i lagstiftningsdekret nr 23/2011, som hänvisar till artikel 7.1 i i lagen om ICI. Se punkt 23 för en beskrivning av artikel 7.1 i i lagen om ICI.

([31]) Se artikel 9.6 i lagdekret nr 174 av den 10 oktober 2012, med ändringar omvandlad till lag nr 213 av den 7 december 2012 (Italiens officiella tidning *Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana* nr 286 av den 7 december 2012).

([32]) Se yttrande nr 4802/2012, utfärdat den 13 november 2012 (mål nr 10380/2012).

([33]) Dekret nr 200 av den 19 november 2012, offentliggjort i Italiens officiella tidning *Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana* nr 274 av den 23 november 2012.

av IMU-befrielse, enligt den definition som ges i förordningen, kommer att betraktas som verksamheter som bedrivs på ”icke-kommersiell grunder”. För det första fastställs ett allmänt krav enligt vilket verksamheterna måste vara ideella; vidare får de, i linje med EU:s lagstiftning, på grund av sin beskaffenhet inte konkurrera med andra marknadsaktörer som är vinstdrivande och de måste bedrivas i enlighet med solidaritets- och subsidiaritetsprinciperna ([34]). Utöver dessa krav måste två samverkande uppsättningar av kriterier uppfyllas med avseende på icke-kommersiella enheter (subjektiva krav) och med avseende på de särskilda verksamheter som bedrivs av dessa enheter (objektiva krav). Vad beträffar de subjektiva kraven fastställs i förordningen de allmänna villkor som måste uppfyllas av icke-kommersiella enheter för att vara berättigade till IMU-befrielsen ([35]). Enligt förordningen måste den icke-kommersiella enhetens stadgar innehålla ett allmänt förbud mot utdelning av någon form av vinst, driftsöverskott, tillgångar och reserver. Dessutom ska eventuella vinster återinvesteras uteslutande i verksamheter som bidrar till att uppnå det institutionella syftet avseende social solidaritet. Om den icke-kommersiella enheten avvecklas måste dess tillgångar skrivas över på en annan icke-kommersiell enhet som bedriver en liknande verksamhet. Vad beträffar de objektiva kraven ([36]) anges specifika egenskaper för de olika typer av verksamhet som definieras i artikel 1 ([37]). För biståndS- samt hälso- och sjukvårdsverksamheter ska ett av följande två krav uppfyllas: a) Mottagaren ska vara ackrediterad av staten och ha ingått ett avtal eller en överenskommelse med de offentliga myndigheterna. Verksamheterna ska vara en del av eller ett komplement till det offentliga systemet och användarna ska erbjudas tjänster kostnadsfritt eller för ett belopp som endast utgör ett bidrag till kostnaden för tillhandahållandet av den samhällsomfattande tjänsten. b) Om enheten inte är ackrediterad och inte har ingått ett avtal eller en överenskommelse, ska tjänsterna erbjudas kostnadsfritt eller mot en symbolisk avgift som under alla förhållanden inte får överstiga hälften av det genomsnittliga priset för liknande verksamheter inom samma geografiska område enligt konkurrensmässiga villkor, med beaktande även av frånvaron av samband med den verkliga kostnaden för tjänsten. För utbildningsverksamheter ska följande tre kumulativa krav uppfyllas: a) Verksamheten ska vara likställd med offentlig utbildning och skolan måste tillämpa en icke-diskriminerande antagningspolicy. b) Skolan måste även vara öppen för elever med funktionshinder, tillämpa kollektivavtal, ha strukturer som uppfyller tillämpliga normer och offentliggöra sin redovisning. c) Verksamheten ska erbjudas antingen kostnadsfritt eller mot en symbolisk avgift som täcker endast en bråkdel av den verkliga kostnaden för tjänsten, med beaktande även av frånvaron av samband med den verkliga kostnaden för sådana tjänster. För logitjänster samt kultur-, fritids- och idrottsverksamheter krävs att mottagaren erbjuder tjänsterna kostnadsfritt eller mot en symbolisk avgift som under alla förhållanden inte får överstiga hälften av det genomsnittliga priset för liknande verksamheter inom samma geografiska område, med beaktande även av frånvaron av samband med den verkliga kostnaden för tjänsten.

([34]) Se artikel 1.1 p i ekonomi- och finansministerns förordning av den 19 november 2012.

([35]) Artikel 3 i ekonomi- och finansministerns förordning av den 19 november 2012.

([36]) Artikel 4 i ekonomi- och finansministerns förordning av den 19 november 2012.

([37]) Ytterligare krav finns i definitionerna i artikel 1 i förordningen. I artikel 1.1 j anges särskilt att logitjänster ska vara tillgängliga endast för vissa kategorier av människor och att verksamheten inte ska bedrivas året runt. Mer specifik anges det beträffande ”socialt boende” att tjänsterna ska riktas till människor med tillfälliga eller varaktiga särskilda behov eller människor som har svårigheter på grund av fysiska, psykiska, ekonomiska, sociala eller familjerelaterade förhållanden. Befrielsen är helt utesluten för verksamheter som bedrivs i hotell eller liknande inrättningar, enligt artikel 9 i lagstiftningsdekret nr 79 av den 23 maj 2011. Vad beträffar idrottsverksamhet föreskrivs i artikel 1.1 m att de berörda enheterna ska vara ideella idrottsföreningar anslutna till nationella idrottsförbund eller idrottsfrämjande enheter enligt artikel 90 i lag nr 289/2002.

5.2. **Kommentarer från de två berörda parterna om IMU-lagstiftningen**

(87) Enligt de två berörda parterna avviker artikel 91a.2 och 91a.3 i lagdekret nr 1/2012 från de ordinarie bestämmelserna om fastighetsbeskattning.

(88) För det första kommenterar de två klagande artikel 91a.2, enligt vilken IMU-befrielsen, om fastigheten används för flera olika ändamål, endast gäller den del av egendomen där icke-kommersiella verksamheter bedrivs, om det går att fastställa vilken del som används uteslutande för dessa verksamheter. För den andra delen av fastigheten, som är självständig i fråga om funktion och inkomster, gäller artikel 2.41, 2.42 och 2.44 i lagdekret nr 262 av den 24 november 2006. Genom de här bestämmelserna regleras det förfarande som är tillämpligt på fastigheter som tillhör fastighetsregistrets kategori E, vars taxeringsvärde behöver omklassificeras och omvärderas. Enligt denna lagstiftning kan i själva verket fastigheter som klassificeras i kategori E (fastigheter avsedda för särskilda ändamål) ([38]) inte inbegripa byggnader eller delar av byggnader som har kommersiella eller industriella användningsområden eller som används för olika ändamål, om de är självständiga i fråga om funktion och inkomster.

([38]) Se punkt 84.

(89) De två berörda parterna anser att den hänvisning till lagdekret nr 262/2006 som görs i artikel 91a.2 bör förstås som en allmän hänvisning till förfarandet för omklassificering i fastighetsregistret. Om det förfarande som fastställs i lagdekret nr 262/2006 var tillämpligt enbart på fastigheter i fastighetsregistrets kategori E, skulle enligt de två klagande kravet på att ”dela upp” egendom med flera användningsområden endast vara tillämpligt på ett mycket begränsat antal byggnader, dvs. byggnader i kategorierna E7 och E9.

(90) De två berörda parterna hävdar även att deklarationen enligt artikel 91a.3 skulle kunna leda till problem med skatteflykt och att den nya lagen ger de offentliga myndigheterna för stort utrymme för skönsmässiga bedömningar. De nya reglerna gäller dessutom först från och med den 1 januari 2013, varför kommissionen under alla förhållanden bör besluta om ett återkrav av det stöd som olagligt beviljats enligt ICI-befrielsen under perioden mellan 2006 och 2012.

5.3. **De italienska myndigheternas synpunkter på kommentarerna från de två berörda parterna**

(91) Enligt de italienska myndigheterna ska den hänvisning till artikel 2.41, 2.42 och 2.44 i lagdekret nr 262/2006 som görs i artikel 91a.2 förstås som en allmän hänvisning till den typ av förfarande som ska följas för att dela upp egendomar som används för flera olika ändamål. Förfarandet gäller oberoende av vilken kategori i fastighetsregistret som egendomen tillhör.

(92) Italien förklarar också att det italienska skattesystemet i allmänhet är baserat på en skyldighet för skattebetalarna att lämna in en skattedeklaration och att det är en mycket vanlig lagstiftningspraxis att låta specifika aspekter fastställas genom genomförandelagstiftningen. Den lagstiftning som antogs i mars 2012 innebär dessutom att ett nytt system för deklaration av fastigheter som används av icke-kommersiella enheter införs, varför det var nödvändigt att skjuta på ikraftträdandet för det nya systemet för de enheterna.

(93) Vad beträffar återkrav uppger de italienska myndigheterna att det inte är möjligt att retroaktivt fastställa vilken fastighet tillhörande icke-kommersiella enheter som användes för verksamheter som inte var uteslutande kommersiella (och som därför omfattades av ICI-befrielsen). Uppgifterna i fastighetsregistret omfattar inte några uppgifter om den typ av verksamhet som bedrivs i en egendom ([39]). Det är heller inte möjligt att utifrån de andra skattedatabaserna fastställa vilka fastigheter som användes av icke-kommersiella enheter för institutionella verksamheter bedrivna på icke-uteslutande kommersiell grunder.

([39]) Se även cirkulär nr 4/2006 av den 16 maj 2006 från *Agenzia del Territorio*.

6. **BEDÖMNING AV STÖDET**

(94) För att avgöra om en åtgärd utgör statligt stöd måste kommissionen bedöma huruvida åtgärden uppfyller villkoren i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Där anges följande: ”Om inte annat föreskrivs i fördragen, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.” Kommissionen kommer i enlighet med denna bestämmelse att bedöma om åtgärden i) finansieras av staten eller med hjälp av statliga medel, ii) innebär en selektiv fördel, och iii) påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen.

(95) Först måste kommissionen bedöma om åtminstone några av de berörda icke-kommersiella enheterna verkligen är företag i den mening som avses i unionens konkurrenslagstiftning.

6.1. **Klassificeringen av icke-kommersiella enheter som företag**

(96) I beslutet om att inleda förfarandet konstaterar kommissionen att de icke-kommersiella enheterna som berörs av åtgärderna i fråga åtminstone delvis bedrev ekonomisk verksamhet och därför klassificerades som företag på grundval av den verksamheten.

(97) De italienska myndigheterna och de 78 berörda parterna hävdar att de specifika verksamheter som bedrivs av icke-kommersiella enheter inte kan betraktas som ekonomiska. De anser bland annat att verksamhet som omfattas av ICI-åtgärden och som avser bistånd till unga mödrar i svårigheter eller förvaltning av en byggnad i bergen dit barn från en församling åker på sitt sommarlov inte utgör någon ekonomisk verksamhet. Dessa verksamheter – som riktar sig till tydligt avgränsade kategorier av mottagare – utgör inte ett utbud av varor och tjänster från icke-kommersiella enheter på marknaden och de konkurrerar inte med de verksamheter som bedrivs av kommersiella företag. Därför ska dessa icke-kommersiella enheter, som är verksamma inom sektorer av allmänt intresse, inte betraktas som företag, vilket är en nödvändig förutsättning för att artikel 107.1 i EUF-fördraget ska vara tillämplig. Enligt de italienska myndigheterna och några av de 78 berörda parterna finns det dessutom i många fall inte någon faktisk marknad för sådana verksamheter. Nästan alla dessa verksamheter har även särskilda egenskaper, som kan sammanfattas enligt följande:

a) De erbjuds kostnadsfritt eller mot nedsatta avgifter/priser.

b) De erbjuds för solidaritetsändamål och av sociala skäl, vilket inte omfattas av tillämpningsområdet för kommersiella företag.

c) Deras betalningsförmåga i fråga om skatter är nedsatt jämfört med kommersiella företag, som bedriver sin verksamhet enligt marknadsmässiga principer.

d) De genererar underskott eller låga inkomster och alla eventuella vinster måste återinvesteras i linje med enhetens syften och mål.

(98) Det är med hänsyn till de berörda icke-kommersiella enheternas egenskaper och specifika ändamål inte möjligt att betrakta dem som företag.

(99) Kommissionen konstaterar att enligt fast rättspraxis omfattar begreppet företag varje enhet som utövar ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och sättet för dess finansiering ([40]). Klassificeringen av en viss enhet beror därför helt och hållet på vilken typ av verksamhet den bedriver. Denna allmänna princip har tre viktiga konsekvenser, vilka beskrivs nedan.

(100) För det första är det oväsentligt vilken status enheten har enligt nationell lagstiftning, vilket innebär att enhetens rättsliga eller organisatoriska form är irrelevant. Därför kan till och med en enhet som klassificeras som en sammanslutning eller en idrottsförening enligt nationell lagstiftning ändå betraktas som ett företag i den mening som avses i artikel 107.1. Det enda relevanta kriteriet är om företaget bedriver en ekonomisk verksamhet.

(101) För det andra är tillämpningen av reglerna om statligt stöd inte beroende av om enheten har skapats för att generera vinst, eftersom även ideella enheter kan erbjuda varor och tjänster på marknaden ([41]).

(102) För det tredje är klassificeringen av en enhet som företag alltid relaterad till en särskild verksamhet. En enhet som bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet betraktas som ett företag endast med avseende på den förra typen av verksamhet.

(103) All verksamhet som går ut på att erbjuda varor och tjänster på en marknad utgör ekonomisk verksamhet. I detta avseende anser kommissionen att de egenskaper och aspekter som avses i punkt 97 och som anges av Italien och de 78 berörda parterna, vilka enligt vad de själva medger inte föreligger i alla fall, inte i sig kan utesluta att de berörda verksamheterna är av ekonomisk art.

(104) Som redan förklarats kunde enligt artikel 7.2 a i lagdekret nr 203/2005, ändrat genom lagdekret nr 223/2006 (nu upphävt), de verksamheter som anges i artikel 7.1 i i ICI-lagstiftningen vara av kommersiell art, förutsatt att de inte var av uteslutande kommersiell art. I cirkuläret av den 29 januari 2009 fastställs en rad olika kriterier för var och en av de verksamheter som anges i artikel 7.1 i, för att fastställa när var och en av dem ska anses vara av en icke-uteslutande kommersiell art. Om de villkor som angavs i cirkuläret var uppfyllda befriades de icke-kommersiella enheterna från ICI, även om de verksamheter som bedrevs också inbegrep ekonomiska aspekter. Som redan konstaterats i beslutet om att inleda förfarandet var huvudkravet inom hälso- och sjukvårdssektorn att de icke-kommersiella enheterna hade ingått en överenskommelse eller ett avtal med de offentliga myndigheterna. Det är tydligt att det här villkoret inte i sig kan utesluta att de berörda verksamheterna är av ekonomisk art. På samma sätt fanns det inom utbildningssektorn ett krav på att skolan skulle uppfylla undervisningsnormer, vara tillgänglig för elever med funktionshinder, tillämpa kollektivavtal och en icke-diskriminerande antagningspolicy samt återinvestera vinster i utbildningsverksamheten. Återigen, de här kraven utesluter inte att utbildningsverksamhet som bedrivs på detta sätt är av ekonomisk art. Biografer var skyldiga att visa filmer av kulturellt intresse, filmer med ett kvalitetscertifikat eller barnfilmer. För logitjänster var kravet att verksamheten inte fick vara öppen för allmänheten utan att den skulle rikta sig till på förhand fastställda kategorier av människor samt att tjänsterna inte fick erbjudas året runt. Dessutom måste prisnivån vara väsentligt lägre än marknadspriset och inrättningen fick inte bedrivas som ett vanligt hotell. Inte heller dessa villkor utesluter att de berörda verksamheterna är av ekonomisk art.

([40]) Se bl.a. domstolens dom av den 23 april 1991 i mål C-41/90, Klaus Höfner och Frits Elser mot Macoron GmbH, REG 1991, s. I-1979, punkt 21; och domstolens dom av den 10 januari 2006 i mål C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze mot Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl., REG 2006, s. I-289, punkterna 107 och följande.

([41]) Domstolens dom av den 29 oktober 1980 i förenade målen 209-215/78 och 218/78, Heintz van Landewyck SARL m.fl. mot kommissionen, REG 1980, s. 3125, punkt 21; domstolens dom av den 16 november 1995 i mål C-244/94, Fédération française des sociétés d'assurance (FFSA) m.fl. mot Ministère de l'Agriculture et de la Pêche, REG 1995, s. I-4013; domstolens dom av den 1 juli 2008 i mål C-49/07, Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE) mot Elliniko Dimosio, REG 2008, s. I-4863, punkterna 27 och 28.

(105) Kommissionen konstaterar vidare att även om verksamheterna för det mesta bedrivs i det allmänna intresset är denna faktor ensam inte tillräcklig för att i sig utesluta att verksamheterna i fråga är av ekonomisk art. Även om en verksamhet har ett socialt ändamål är detta i alla fall inte i sig tillräckligt för att utesluta att den klassificeras som en ekonomisk verksamhet. Det stämmer dessutom att icke-kommersiella enheter kan ha nedsatt förmåga att betala skatter, men det betyder inte att det inte förekommer någon ekonomisk verksamhet. Det är en faktor som saknar relevans för en fastighetsskatt som är baserad på fastighetsinnehav och som inte beaktar andra aspekter av skatteförmågan.

(106) Med hänsyn till ovanstående och till att 2005 års lagstiftning i sig innebar att ICI-befrielsen omfattade verksamheter av kommersiell art, samt att de kriterier som fastställs i cirkuläret och de uppgifter som lämnats av Italien inte är tillräckliga för att utesluta att de bedrivna verksamheterna var av ekonomisk art, anser kommissionen att de icke-kommersiella enheterna i fråga måste klassificeras som företag med avseende på de berörda verksamheterna. Detta gäller även de icke-kommersiella enheter som omfattas av artikel 149.4 i TUIR och som faktiskt får bedriva ekonomisk verksamhet, vilket är en slutsats som de italienska myndigheterna inte bestrider.

(107) I enlighet med domstolens rättspraxis ([42]) anser kommissionen under alla förhållanden att det för att klassificera en stödordning som statligt stöd inte är nödvändigt att visa att varje enskilt stöd som beviljats inom ramen för den ska betraktas som statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget. För att dra slutsatsen att en stödordning innefattar stödinslag i den mening som avses i artikel 107.1 behövs inte mer än att det under dess genomförande uppstår situationer som utgör statligt stöd. Följaktligen är det inte heller inom ramen för detta beslut nödvändigt att bedöma arten av alla de enskilda verksamheter som anges i artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92. Kommissionen har nämligen i enlighet med vad som anges i punkt 104 redan fastställt att några av de enskilda tillämpningarna av den granskade stödordningen inbegrep företag.

(108) Kommissionens slutsats är med hänsyn till ovanstående att det inte finns någon anledning att avvika från den ståndpunkt som intogs i beslutet om att inleda förfarandet, det vill säga att stödordningen i fråga även inbegriper ekonomiska verksamheter. Åtminstone några av verksamheterna har sådana särdrag att kommissionen kan klassificera dem som ekonomiska verksamheter. Eftersom mottagarna av åtgärderna i fråga får bedriva ekonomisk verksamhet är det följaktligen möjligt att klassificera dem som företag med avseende på den typen av verksamhet.

([42]) Se domstolens dom av den 28 juli 2011 i förenade målen C-471-473/09 P, Diputación Foral de Vizcaya m.fl. mot kommissionen m.fl., ännu ej offentliggjord i REU, punkt 98; se även domstolens dom av den 9 juni 2011 i förenade målen C-71/09 P, C-73/09 P och C-76/09 P, Comitato Venezia vuole vivere m.fl. mot kommissionen, REU 2011, s. I-0000, punkt 130 och där angiven rättspraxis.

6.2. **ICI-befrielsen**

(109) I detta avsnitt granskar kommissionen huruvida den ICI-befrielse som beviljades icke-kommersiella enheter enligt artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92, i den version som gällde före ändring genom lagdekret nr 1/2012, finansierades av staten eller med hjälp av statliga medel, innebar en selektiv fördel samt huruvida den var motiverad utifrån logiken i det italienska skattesystemet, påverkade handeln mellan medlemsstaterna och innebar en snedvridning av eller hotade att snedvrida konkurrensen.

6.2.1. *Statliga medel*

(110) Åtgärden genomfördes med hjälp av statliga medel och inbegrep att staten avstod från skatteintäkter till ett belopp motsvarande den nedsatta skattskyldigheten.

(111) En förlust av skatteintäkter är i praktiken likvärdig med en förbrukning av statliga medel i form av skatteutgifter. Genom att tillåta enheter som kunde klassificeras som företag att minska sin skattebörda genom befrielser avstod de italienska myndigheterna från intäkter som de utan skattebefrielsen skulle ha haft rätt till.

(112) Kommissionen konstaterar därför att åtgärden i fråga ledde till en förlust av statliga medel eftersom den innebar en skattebefrielse.

6.2.2. *Fördel*

(113) Enligt rättspraxis omfattar begreppet stöd inte enbart konkreta förmåner, utan även åtgärder som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar ett företags budget ([43]).

(114) Befrielsen från ICI minskade de kostnader som normalt ingår i driftskostnaderna för alla företag som äger fastigheter i Italien och gav därför de berörda enheterna en ekonomisk fördel jämfört med andra företag som inte var berättigade till dessa skattemässiga fördelar.

([43]) Domstolens dom av den 8 november 2001 i mål C-143/99, Adria-Wien Pipeline GmbH och Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH mot Finanzlandesdirektion für Kärnten, REG 2001, s. I-8365, punkt 38.

6.2.3. *Selektivitet*

(115) För att utgöra statligt stöd måste en åtgärd vara selektiv ([44]), i den mening att den måste gynna vissa företag eller viss produktion. För att en nationell skatteåtgärd ska kunna klassificeras som ”selektiv” ska det enligt fast rättspraxis ([45]) i allmänhet för det första slås fast och undersökas vilket allmänt skattesystem eller ”normalt” skattesystem som är tillämpligt i den berörda medlemsstaten. För det andra är det i förhållande till detta allmänna eller ”normala” skattesystem som det ska fastställas om den eventuella skatteåtgärd som beviljats genom åtgärden i fråga är selektiv. Detta ska göras genom att visa att åtgärden avviker från det allmänna systemet genom att den medför att skillnader görs i behandlingen av näringsidkare som i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i jämförbara situationer med hänsyn till målsättningen med systemet. För det tredje ska det, om denna avvikelse finns, undersökas om den har sin grund i det relevanta skattesystemets karaktär och allmänna systematik och följaktligen kan motiveras av systemets karaktär och allmänna systematik. I detta avseende ankommer det på medlemsstaten att visa att skillnaderna i skattemässig behandling är en direkt följd av grundprinciperna och riktlinjerna för detta skattesystem ([46]).

a) Referenssystem

(116) ICI var en självständig skatt som skulle betalas in årligen till kommunerna. I sitt beslut om att inleda förfarandet drog kommissionen slutsatsen att referenssystemet för bedömningen av ICI-befrielsen var den kommunala fastighetsskatten i sig. Varken Italien eller någon av de andra berörda parterna har bestridit denna slutsats.

(117) Kommissionens slutsats är därför att det inte finns något skäl att ompröva den ståndpunkt som intogs i beslutet om att inleda förfarandet, det vill säga att referenssystemet är själva ICI.

b) Avvikelse från referenssystemet

(118) Enligt ICI-lagstiftningen var alla fysiska och juridiska personer som innehade fast egendom skyldiga att betala ICI, oberoende av hur den användes ([47]). I artikel 7 angavs vilka fastighetskategorier som var befriade från denna skatt.

(119) Kommissionen konstaterar att artikel 7.1 i i lagdekret nr 504/92 avvek från referenssystemet, enligt vilket alla personer som innehade fast egendom var skyldiga att betala ICI, oberoende av hur den användes. Som visats ovan kunde de icke-kommersiella enheterna i fråga bedriva verksamhet av kommersiell art, på samma sätt som alla andra företag som bedrev liknande ekonomisk verksamhet. Med hänsyn till målsättningen med ICI-skattesystemet – dvs. kommunal beskattning av fastighetsinnehav – befann sig därför icke-kommersiella enheter i en rättslig och faktisk situation som var jämförbar med situationen för de företag som var skyldiga att betala ICI.

(120) Enligt de villkor som fastställs i cirkuläret var till exempel biografer som drevs av icke-kommersiella enheter på icke-uteslutande kommersiella grunder berättigade till ICI-befrielsen. Dessa tjänster, som erbjöds på marknaden under strukturerade former och mot ersättning, utgjorde dock ekonomisk verksamhet. Det är ostridigt att i de fall där de verksamheter som anges i artikel 7.1 i bedrevs av icke-kommersiella enheter omfattades dessa enheter av ICI-befrielsen för den egendom där verksamheterna bedrevs, förutsatt att minimikraven i cirkuläret var uppfyllda. Kommersiella enheter omfattades inte av samma skattebefrielse, även om de bedrev samma verksamheter och uppfyllde cirkulärets villkor rörande filmernas art.

(121) Kommissionens slutsats är följaktligen att ICI-befrielsen enligt artikel 7.1 i, i den version som gällde före ändring genom lagdekret nr 1/2012, avvek från referenssystemet och utgjorde en selektiv åtgärd i den mening som avses i rättspraxis.

c) Motivering på grundval av skattesystemets karaktär och allmänna systematik

(122) Eftersom kommissionen anser att skattebefrielsen i fråga är selektiv måste den i enlighet med domstolens rättspraxis avgöra om befrielsen är motiverad med hänsyn till det relevanta systemets karaktär och allmänna systematik. En åtgärd som avviker från tillämpningen av det allmänna skattesystemet kan motiveras av skattesystemets karaktär och allmänna systematik om den berörda medlemsstaten kan visa att åtgärden är en direkt följd av grundprinciperna och riktlinjerna för detta skattesystem.

([44]) Se domstolens dom av den 15 december 2005 i mål C-66/02, Italien mot kommissionen, REG 2005, s. I-10901, punkt 94.

([45]) Se bl.a. domstolens dom av den 6 december 2006 i mål C-88/03, Portugal mot kommissionen, REG 2006, s. I-7115, punkt 56; domstolens dom av den 8 september 2011 i förenade målen C-78-80/08, Ministero dell'Economia e delle Finanze m.fl. mot Paint Graphos Soc. coop. arl. m.fl., REU 2011, s. I-00000, punkt 49.

([46]) Se domstolens dom av den 8 november 2001 i mål C-143/99, Adria-Wien Pipeline GmbH och Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke mot Finanzlandesdirektion für Kärnten, REG 2001, s. I-8365, punkt 42.

([47]) Artiklarna 1 och 3 i lagstiftningsdekret nr 504/92.

(123) De italienska myndigheterna, som stöds av de 78 berörda parterna, anser att ICI-befrielsen står för tillämpningen av de vägledande principerna för det italienska skattesystemet. Enligt dem överensstämmer skillnaderna i behandlingen av verksamheter som har ett högt samhällsvärde och erbjuds i allmänhetens intresse med skattesystemets logik. Verksamheterna inspireras av solidaritetsprincipen, som är en grundläggande princip för såväl den italienska som unionens lagstiftning. Dessutom delar de berörda icke-kommersiella enheterna särskilda sociala funktioner med staten. Den logiska grunden för ICI-befrielsen är artiklarna 2 och 3 i Italiens författning, enligt vilka skyldigheterna i form av politisk, ekonomisk och social solidaritet gentemot medborgarna måste uppfyllas, samt artikel 38, där rätten till socialt bistånd för medborgare som saknar nödvändiga medel för sin försörjning fastställs.

(124) I detta avseende konstaterar kommissionen för det första att de italienska myndigheterna inte har visat att åtgärden i fråga är en direkt följd av grundprinciperna och riktlinjerna för det italienska skattesystemet. De artiklar i den italienska författningen som Italien åberopar syftar faktiskt inte på några vägledande principer för det italienska skattesystemet utan enbart på allmänna principer för social solidaritet.

(125) Kommissionen konstaterar för det andra att syftet med statliga åtgärder inte kan medföra att de inte anses utgöra ”stöd” i den mening som avses i artikel 107 i fördraget ([48]). För övrigt har domstolen vid upprepade tillfällen slagit fast att det i artikel 107.1 i EUF-fördraget inte sker någon uppdelning efter skälen för eller målen med de statliga ingripandena, utan de definieras i förhållande till verkningarna ([49]). Med hänsyn till ovanstående konstaterar kommissionen även att ett socialt mål och verksamhet som bedrivs i det allmännas intresse inte är tillräckligt för att utesluta att åtgärden i fråga ska anses utgöra statligt stöd.

(126) För det tredje konstaterar kommissionen att en åtgärd som utgör ett undantag från tillämpningen av ett allmänt skattesystem kan vara motiverad om den är en direkt följd av grundprinciperna och riktlinjerna för (referens)skattesystemet, i detta fall ICI. I detta avseende måste det, i enlighet med punkt 26 i kommissionens meddelande om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag ([50]), göras åtskillnad mellan å ena sidan sådana mål som uppställts för en viss skatteordning (bl.a. sociala eller regionala mål) och å andra sidan sådana som utgör en naturlig del av själva skattesystemet. Undantag från skatteplikt som följer av ett syfte som saknar koppling till referensskattesystemet måste följaktligen uppfylla de krav som följer av artikel 107.1 i EUF-fördraget ([51]). Det primära syftet med skattesystemet i fråga är att uppbära skatteintäkter avsedda att finansiera statens utgifter ([52]) genom beskattning av fastighetsinnehav. Kommissionen anser följaktligen att de sociala mål som uppställs av de enheter som omfattas av tillämpningen av ICI-befrielsen inte har med logiken bakom ICI-skattesystemet att göra och därför inte är tillräckliga för att motivera åtgärdens selektiva karaktär.

(127) För det fjärde är det i enlighet med rättspraxis ([53]) nödvändigt att, för att avgöra om en åtgärd kan motiveras av det relevanta nationella systemets karaktär och allmänna systematik, fastställa inte enbart om åtgärden följer av de grundläggande principerna i det skattesystem som är tillämpligt i den berörda medlemsstaten utan även om den är förenlig med principen om inre sammanhang och proportionalitetsprincipen. Eftersom åtgärden i fråga inte är en direkt följd av grundprinciperna för referensskattesystemet anser kommissionen dock att det är överflödigt att analysera det kontrollsystem som inrättats av Italien för att säkerställa efterlevnaden av villkoren för ICI-befrielsen för icke-kommersiella enheter, såsom det beskrivs av de italienska myndigheterna. De skillnader i den skattemässiga behandlingen av icke-kommersiella enheter som införs genom den berörda åtgärden är under alla förhållanden varken nödvändiga eller proportionerliga i förhållande till logiken i skattesystemet.

(128) Med hänsyn till punkterna 122 till 127 drar kommissionen slutsatsen att skatteåtgärdens selektiva karaktär inte motiveras av logiken i skattesystemet. Den omstridda åtgärden måste därför anses medföra en selektiv fördel för icke-kommersiella enheter som bedriver särskilda verksamheter.

([48]) Domstolens dom av den 8 september 2011 i förenade målen C-78-80/08, Ministero dell'Economia e delle Finanze m.fl. mot Paint Graphos Soc. coop. arl. m.fl., REU 2011, s. I-00000, punkt 67; se även domstolens dom av den 22 december 2008 i mål C-487/06, British Aggregates Association mot kommissionen, REG 2008, s. I-10505, punkt 84 och där angiven rättspraxis.

([49]) Domstolens dom av den 22 december 2008 i mål C-487/06, British Aggregates Association mot kommissionen, REG 2008, s. I-10505, punkt 85.

([50]) EGT C 384, 10.12.1998, s. 3.

([51]) Domstolens dom av den 8 september 2011 i förenade målen C-78-80/08, Ministero dell'Economia e delle Finanze m.fl. mot Paint Graphos Soc. coop. arl. m.fl., REU 2011, s. I-00000, punkt 70.

([52]) Se punkt 26 i kommissionens meddelande om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag.

([53]) Domstolens dom av den 8 september 2011 i förenade målen C-78-80/08, Ministero dell'Economia e delle Finanze m.fl. mot Paint Graphos Soc. coop. arl. m.fl., REU 2011, s. I-00000, punkt 73 och följande.

6.2.4. *Påverkan av handeln mellan medlemsstaterna och snedvridning av konkurrensen*

(129) I artikel 107.1 i EUF-fördraget förbjuds stöd som påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen. Enligt domstolens rättspraxis ([54]) behöver kommissionen inte styrka att stödet i fråga faktiskt påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider konkurrensen för att klassificera en nationell åtgärd som statligt stöd, utan endast undersöka om stödet kan ha en sådan inverkan. I enlighet med punkt 107 ovan är det dessutom inte nödvändigt att visa att varje enskilt stöd som beviljats inom ramen för en viss stödordning ska betraktas som statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget för att klassificera det som statligt stöd. För att dra slutsatsen att en stödordning innefattar stödinslag i den mening som avses i artikel 107.1 krävs i detta avseende inte mer än att det under dess genomförande uppstår situationer som utgör statligt stöd.

(130) Det framgår av rättspraxis, särskilt med avseende på villkoret att det ska föreligga en påverkan av handeln mellan medlemsstaterna, att en medlemsstats beviljande av ett stöd i form av en skattelättnad till vissa skattepliktiga måste anses ha en påverkan på handeln och, följaktligen, uppfylla detta villkor om dessa skattepliktiga bedriver en ekonomisk verksamhet som är föremål för sådan handel eller om det inte kan uteslutas att de konkurrerar med aktörer som är etablerade i andra medlemsstater ([55]). Om stöd som beviljas av en medlemsstat stärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag i handeln inom unionen, ska dessutom denna handel anses påverkad av detta stöd. Det är vidare inte nödvändigt att det gynnade företaget självt deltar i handeln inom unionen. När en medlemsstat beviljar ett stöd till ett företag, kan dess verksamhet inom landet upprätthållas eller öka på grund av detta, vilket leder till att möjligheterna för företag från andra medlemsstater att gå in på denna medlemsstats marknad minskar.

(131) Med avseende på villkoret om en snedvridning av konkurrensen erinrar kommissionen om att stöd som syftar till att befria ett företag från kostnader som detta normalt borde ha burit inom ramen för den löpande driften eller dess normala verksamhet, i princip snedvrider konkurrensvillkoren ([56]).

(132) De italienska myndigheterna har inte inkommit med några kommentarer i detta avseende. Några av de 78 berörda parterna anser att ICI-befrielsen, med hänsyn till stödmottagarnas specifika egenskaper och det sätt på vilket de bedriver de verksamheter som ligger till grund för befrielsen, inte kan medföra någon väsentlig inverkan på handeln eller snedvridning av konkurrensen.

(133) Kommissionen kan inte godta de synpunkter som läggs fram av de berörda parterna, enligt vilka befrielsen som beviljats icke-kommersiella enheter som är verksamma på lokal nivå inte medförde någon väsentlig inverkan på handeln eller snedvridning av konkurrensen. Enligt fast rättspraxis är det tillräckligt att fastställa att det gynnade företaget är verksamt på en marknad som är öppen för konkurrens (import eller export av varor eller gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster) för att konstatera en negativ inverkan på handeln ([57]). Det har ingen betydelse om de påverkade marknaderna är lokala, regionala, nationella eller EU-omfattande. Det är inte definitionen av de innehållsmässigt eller geografiskt relevanta marknaderna utan snarare den potentiellt negativa inverkan på handeln inom unionen som är avgörande. Stödets relativt obetydliga belopp eller det mottagande företagets relativt ringa storlek utesluter inte på förhand möjligheten att handeln inom unionen kan påverkas ([58]). Varken stödets relativt obetydliga belopp eller de gynnade företagens ringa storlek utesluter nämligen förekomsten av stöd ([59]).

([54]) Domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-372/97, Italien mot kommissionen, REG 2004, s. I-3679, punkt 44; domstolens dom av den 15 december 2005 i mål C-148/04, Unicredito Italiano SpA mot Agenzia delle Entrate, Ufficio Genova 1, REG 2005, s. I-11137, punkt 54; domstolens dom av den 10 januari 2006 i mål C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze mot Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl., REG 2006, s. I-289, punkt 140; domstolens dom av den 8 september 2011 i förenade målen C-78-80/08, Ministero dell'Economia e delle Finanze m.fl. mot Paint Graphos Soc. coop. arl. m.fl., REU 2011, s. I-00000, punkt 78; tribunalens dom av den 27 september 2012 i mål T-303/10, Wam Industriale SpA mot kommissionen, ännu ej offentliggjord i REU, punkterna 25 och följande.

([55]) Se domstolens dom av den 6 september 2006 i mål C-88/03, Portugal mot kommissionen, REG 2006, s. I-7115, punkt 91, och domstolens dom av den 3 mars 2005 i mål C-172/03, Wolfgang Heiser mot Finanzamt Innsbruck, REG 2005, s. I-1627, punkt 35; domstolens dom av den 30 april 2009 i mål C-494/06 P, kommissionen mot Italien och Wam SpA, REG 2009, s. I-3639, punkt 51.

([56]) Se domstolens dom av den 19 september 2000 i mål C-156/98, Tyskland mot kommissionen, REG 2000, s. I-6857, punkt 30, domstolens dom av den 3 mars 2005 i mål C-172/03, Wolfgang Heiser mot Finanzamt Innsbruck, REG 2005, s. I-1627, punkt 55.

([57]) Se förstainstansrättens beslut av den 15 juni 2000 i förenade målen T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 till 607/97, T-1/98, T-3/98 till T-6/98 och T-23/98, Alzetta Mauro m.fl. mot kommissionen, REG 2000, s. II-2319, punkt 93 och följande.

([58]) Se domstolens dom av den 21 mars 1990 i mål C-142/87, Belgien mot kommissionen, REG 1990, s. I-959, (Tubemeuse-målet), punkt 43; domstolens dom av den 14 september 1994 i förenade målen C-278/92-C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 42, och domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark Trans GmbH och Regierungspräsidium Magdeburg mot Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, REG 2003, s. I-7747, punkt 81.

([59]) Förstainstansrättens dom av den 15 juni 2005 i mål T-171/02, Sardegna mot kommissionen, REG 2005, s. II-2123, punkt 86 och följande; domstolens dom av den 19 september 2002 i mål C-113/00, Spanien mot kommissionen, REG 2002, s. I-7601, punkt 30; förstainstansrättens beslut av den 15 juni 1999 i mål T-288/97, Friuli Venezia Giulia mot kommissionen, REG 2001, s. II-1169, punkterna 44 och 46.

(134) I det aktuella fallet konstaterar kommissionen att åtminstone några av de sektorer som omfattas av ICI-befrielsen, såsom sektorerna för logitjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster, var och är utsatta för konkurrens och handel inom unionen. När det gäller den berörda åtgärden anser kommissionen att de villkor som anges i rättspraxis är uppfyllda, därför att åtgärden medför en fördel i form av finansiering av den berörda enhetens verksamheter som befriar dem från kostnader som de normalt skulle ha burit. Åtgärden kan därför snedvrida konkurrensen.

(135) Kommissionens slutsats är därför att åtgärden i fråga kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrida konkurrensen i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

6.2.5. *Slutsats om klassificeringen av den omtvistade åtgärden*

(136) Med hänsyn till ovanstående drar kommissionen slutsatsen att åtgärden i fråga uppfyller alla villkor i artikel 107.1 i EUF-fördraget och därför ska betraktas som statligt stöd.

6.2.6. *Klassificering av åtgärden som nytt stöd*

(137) I beslutet om att inleda förfarandet ansåg kommissionen att ICI-befrielsen enligt artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92 utgjorde nytt stöd. ICI, en årlig skatt som betalades till kommunerna, infördes 1992. Den varken anmäldes till eller godkändes av kommissionen. Befrielsen tillämpades på en rad olika typer av verksamhet som var öppna för konkurrens när ICI infördes.

(138) Italien anser att kommissionens strategi i beslutet om att inleda förfarandet är felaktig och att ICI-befrielsen, om den skulle betraktas som stöd, bör klassificeras som befintligt stöd. Enligt de italienska myndigheterna står ICI för en logisk utveckling av utvecklingen som bygger på de tidigare egendomsskatterna, med vilka den bildar en formell och materiell kontinuitet. Att bevilja skattelättnader för fastigheter som används för särskilda verksamheter av högt samhällsvärde har varit ett viktigt inslag i all fastighetslagstiftning sedan 1931, dvs. långt innan EEG-fördraget trädde i kraft.

(139) De italienska myndigheterna hävdar vidare att kommissionens svar till de klagande rörande ICI-befrielsen, som Italien informellt underrättades om, gav upphov till berättigade förväntningar hos de icke-kommersiella enheterna vad beträffar ICI-befrielsens förenlighet med unionens lagstiftning.

(140) De italienska myndigheterna har lagt fram en detaljerad beskrivning av de fastighetsskatter som gällde före ICI. Italien införde 1931 de särskilda och allmänna förbättringsskatterna genom lagen om lokal ekonomi. Senare infördes genom lag nr 246 av den 5 mars 1963 en skatt på värdestegringen för bebyggelseområden. Slutligen infördes skatten på värdestegringen för fast egendom (*Imposta sull'incremento di valore degli immobili*, nedan kallad *INVIM*) genom presidentdekret nr 643 av den 26 oktober 1972. Värdestegringen för fast egendom beaktades vid beräkningen av de särskilda och allmänna förbättringsskatterna. Även den skatt som infördes 1963 inriktades på kapitalvinsten i bebyggelseområden. Kapitalvinsten beskattades också i samband med överlåtelse av egendom genom inter vivos-handlingar samt generellt i slutet av varje tioårsperiod av innehav av en fastighet. INVIM infördes 1972 och ersatte både 1931 års och 1963 års skatter. Enligt INVIM-lagstiftningen var det överlåtaren mot vederlag eller den övertagande parten utan ersättning som var skattskyldiga och i båda fallen skulle skatten betalas var tionde år. INVIM avskaffades i och med att ICI infördes. Enligt Italien visar denna analys det nära sambandet och kontinuiteten mellan de olika instrument för fastighetsskatt som använts sedan 1931. Italien påpekar vidare att reglerna om befrielser från fastighetsskatt alltid har inbegripit ett beaktande av den typ av verksamhet som bedrivs av de enheter som var berättigade till undantaget. Att kategorierna av mottagare som omfattas av befrielse har ökat under årens lopp beror helt enkelt på att det finns ett bredare utbud av enheter som bedriver verksamhet av samhälleligt intresse.

(141) Kommissionen anser inte att de italienska myndigheternas argument är riktiga. För det första påpekar kommissionen att ICI är en helt annan typ av skatt än de tidigare egendomsskatter som den ersätter. Det finns i alla fall ett flertal väsentliga skillnader mellan ICI och de tidigare fastighetsskatterna, i fråga om beskattningsbara personer, beskattningsbara grunder samt händelser som gav upphov till skyldigheten att betala skatterna. Fram till införandet av ICI beräknades t.ex. fastighetsskatter utifrån

fastighetens kapitalvinst, medan ICI beräknades på grundval av fastighetens värde enligt fastighetsregistret. Dessutom var det överlåtaren mot vederlag eller den övertagande parten utan ersättning som var skyldig att betala INVIM, medan alla fysiska och juridiska personer som var fastighetsinnehavare var skyldiga att betala ICI. Slutligen var INVIM en skatt som normalt betalades var tionde år, medan ICI skulle betalas varje år. Med hänsyn till ovanstående anser kommissionen att de ändringar som under årens lopp infördes, särskilt i och med ICI-lagstiftningen, påverkar den ursprungliga ordningens materiella innehåll och inte kan skiljas från denna, vilket innebär att den ursprungliga ordningen har omvandlats till en ny stödordning ([60]). Kommissionen har inget skäl att ompröva den ståndpunkt som fastställs i beslutet om att inleda förfarandet och bekräftar att ICI-befrielsen utgjorde nytt stöd.

(142) Vad beträffar det påstådda godkännandet av ICI-åtgärden konstaterar kommissionen att stödet i fråga aldrig godkänts av kommissionen eller av rådet. Om så hade varit fallet skulle stödet betraktas som befintligt stöd i enlighet med artikel 1 b ii i förordning (EG) nr 659/1999. De skrivelser som innehåller kommissionens preliminära bedömning, som översändes till de klagande inom ramen för det administrativa förfarandet som föregick beslutet om att inleda förfarandet, kan inte likställas med kommissionens beslut. Det är endast om stödet redan har godkänts genom ett uttryckligt beslut från kommissionen eller från rådet som en åtgärd kan betraktas som befintligt stöd enligt artikel 1 b ii. Den skrivelse som sändes till de klagande den 15 februari 2010 överklagades under alla förhållanden av två klagande inför tribunalen och blev inte slutlig. Talan i fråga drogs inte tillbaka förrän efter beslutet om att inleda förfarandet. Kommissionens slutsats är följaktligen att artikel 1 b ii i förordning (EG) nr 659/1999 inte gäller eftersom det inte finns något beslut från kommissionen eller från rådet. Stödet i fråga kan därför inte betraktas som befintligt stöd utan utgör tvärtom nytt stöd.

6.2.7. *Förenlighet*

(143) I beslutet om att inleda förfarandet ansåg kommissionen att stödordningen i fråga inte uppfyllde villkoren för något av de undantag som anges i artikel 107.2 och 107.3 i EUF-fördraget och att de italienska myndigheterna inte hade visat att stödet kunde förklaras förenligt enligt artikel 106.2 i fördraget.

([60]) Förstainstansrättens beslut av den 30 april 2002 i förenade målen T-195/01 och T-207/01, Government of Gibraltar mot kommissionen, REG 2002, s. II-2309, punkt 111.

(144) De italienska myndigheterna har under förfarandet inte lagt fram några argument för att visa att de undantag som anges i artikel 107.2 och 107.3 samt i artikel 106.2 kan tillämpas på stödordningen i fråga. Några av de 78 berörda parterna anser att stödordningen är förenlig enligt artiklarna 106.2 och 107.3 c. De anser att befrielsen var nödvändig för att bedriva verksamheter i det allmännas intresse på grundval av solidaritetsprincipen. De två klagande anser att inget av de undantag som anges i EUF-fördraget är tillämpligt.

(145) Kommissionen anser inte att de undantag som anges i artikel 107.2 och som gäller stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser samt stöd som ges till vissa områden i Förbundsrepubliken Tyskland, är tillämpliga i detta fall.

(146) Samma sak gäller för det undantag som anges i artikel 107.3 a, enligt vilket stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning och i de regioner som avses i artikel 349, med hänsyn till deras strukturella, ekonomiska och sociala situation, är tillåtet. Inte heller kan åtgärden i fråga anses främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i Italiens ekonomi, enligt artikel 107.3 b.

(147) Enligt artikel 107.3 c kan stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter anses förenligt när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Kommissionen har dock inte mottagit några faktauppgifter som gör det möjligt att bedöma huruvida den skattebefrielse som beviljats genom den granskade åtgärden avsåg särskilda investeringar eller projekt som är berättigade till stöd enligt EU:s regler och riktlinjer, eller på annat sätt direkt förenliga med artikel 107.3 c. Kommissionen kan därför inte godta de berörda parternas ståndpunkt enligt vilken åtgärden är förenlig enligt artikel 107.3 c, på grundval av

behovet att tillåta icke-kommersiella enheter att bedriva verksamhet som bygger på solidaritetsprincipen och fyller en viktig social funktion. Det är med hänsyn till fördelens art, som helt enkelt är knuten till graden av skattskyldighet för fastighetsinnehav, inte möjligt att fastställa att fördelen är nödvändig och proportionerlig för att uppnå ett mål av gemensamt intresse i alla enskilda fall. Kommissionen anser följaktligen att den berörda åtgärden inte kan anses förenlig enligt någon av de riktlinjer som bygger på artikel 107.3 c.

(148) Enligt artikel 107.3 d kan stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom unionen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset, anses förenligt med den inre marknaden. I beslutet om att inleda förfarandet anger kommissionen att det beträffande några enheter, såsom icke-kommersiella enheter som enbart bedriver utbildnings-, kultur- och fritidsverksamheter, inte var möjligt att på förhand utesluta att de syftar till att främja kultur och bevara kulturarvet och att de följaktligen skulle kunna omfattas av artikel 107.3 d. Varken Italien eller någon av de berörda parterna har dock lämnat några upplysningar till kommissionen som skulle ha kunnat styrka åtgärdens förenlighet enligt artikel 107.3 d för vissa enheter ([61]). Även i detta avseende gör fördelens själva art det omöjligt att anse att stödet är nödvändigt och proportionerligt i alla enskilda fall.

(149) Slutligen uteslöt kommissionen i beslutet om att inleda förfarandet inte att några av de verksamheter som omfattades av åtgärden i fråga enligt italiensk lagstiftning skulle kunna klassificeras som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i enlighet med artikel 106.2 i EUF-fördraget och rättspraxis i Altmark-målet. Några av de berörda parterna ansåg att kommissionen skulle bedöma åtgärden enligt artikel 106.2, men inkom inte med några relevanta uppgifter för en sådan analys. De två parterna anser att åtgärden inte uppfyller de villkor som anges i rättspraxisen i Altmark-målet. Varken Italien eller de berörda parterna har inkommit med några uppgifter som gör det möjligt för kommissionen att bedöma åtgärden enligt artikel 106.2. Kommissionen drar därför slutsatsen att det inte går att fastställa om någon av verksamheterna i fråga skulle kunna klassificeras som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt den artikeln. Inte heller här är det möjligt att fastställa huruvida stödet, i varje enskilt fall, är nödvändigt och proportionerligt för att täcka de kostnader som uppkommit i samband med skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster eller allmännyttiga skyldigheter eller för att kunna tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

([61]) I sina synpunkter på kommentarerna från de berörda parterna hävdar de italienska myndigheterna att artikel 107.3 d kan vara tillämplig – i teorin – endast på vissa verksamheter som anges i artikel 7.1 i. Det har dock inte lagts fram några ytterligare argument för att stödja detta påstående.

(150) Med hänsyn till ovanstående drar kommissionen slutsatsen att stödordningen i fråga är oförenlig med den inre marknaden.

6.3. **Artikel 149.4 i TUIR**

(151) I beslutet om att inleda förfarandet ansåg kommissionen att åtgärden i fråga verkade utgöra statligt stöd. I detta avsnitt undersöker kommissionen huruvida artikel 149.4 i TUIR utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

(152) De italienska myndigheterna har förklarat att artikel 149.2 i TUIR innehåller en icke-uttömmande förteckning över parametrar som kan beaktas ([62]) för att bedöma en enhets kommersiella art. Att ett eller flera av dessa villkor uppfylls innebär inte en automatisk förlust av enhetens icke-kommersiella status (eftersom parametrarna inte kan betraktas som rättsliga presumtioner) utan ger i stället en indikation på den potentiellt kommersiella arten hos den verksamhet som enheten bedriver. Vad beträffar kyrkliga organ med civilrättslig status påpekar Italien att det italienska skatteverket i cirkulär nr 124/E av den 12 maj 1998 har förklarat att kyrkliga institutioner kan omfattas

([62]) Se fotnot 12.

av den skattemässiga behandling som beviljas icke-kommersiella enheter endast om det inte är deras huvudsakliga syfte att bedriva kommersiella verksamheter. Kyrkliga institutioner med civilrättslig status måste under alla förhållande prioritera institutionell verksamhet med en huvudsakligen idealistisk inriktning. Artikel 149.4 i TUIR innebär följaktligen enbart att de specifika parametrar rörande tid och affärsverksamhet som anges i artikel 149.1 och 149.2 inte kan tillämpas på kyrkliga institutioner och föreningar för amatöridrott, men den utesluter inte att dessa enheter kan förlora sin icke-kommersiella status.

(153) De italienska myndigheterna betonar att åtgärden syftar till att bevara det exklusiva ansvar som CONI (Italiens nationella olympiska kommitté) har för amatöridrottsföreningar samt det italienska inrikesministeriets ansvar för kyrkliga institutioner.

(154) Vad beträffar kyrkliga institutioner regleras de behörigheter som tilldelas inrikesministeriet genom bl.a. lag nr 222 av den 20 maj 1985 om genomförande av de internationella avtalen mellan Italien och Heliga stolen. Italien betonar att inrikesministeriet har ensam behörighet för såväl tillerkännandet av den civilrättsliga statusen för kyrkliga institutioner som återkallandet av denna status ([63]). Genom artikel 149.4 i TUIR bekräftas därför denna ensamma behörighet genom att skattemyndigheterna fråntas möjligheten att implicit återkalla kyrkliga institutioners civilrättsliga status. Om inrikesministeriet återkallade en kyrklig institutions civilrättsliga status skulle den förlora statusen som icke-kommersiell enhet och inte längre kunna omfattas av den skattemässiga behandling som gäller för sådana enheter. Enligt presidentdekret nr 361/2000 ska inrikesministeriet genom statens företrädare på provinsiell nivå (s.k. *prefetti*) även kontrollera att kyrkliga institutioner fortsätter att uppfylla kraven för att behålla sin civilrättsliga status.

(155) Vad beträffar föreningar för amatöridrott bekräftar Italien att CONI är det enda organet som kan kontrollera att föreningarna verkligen bedriver idrottsverksamhet. De italienska myndigheterna har dessutom förtydligat att amatöridrottsföreningar kan förlora sin icke-kommersiella status om CONI konstaterar att de inte bedriver amatöridrottsverksamhet. Föreningar för amatöridrott måste lämna in sina skatteuppgifter med hjälp av en särskild blankett för föreningar (EAS) ([64]). Amatöridrottsföreningar som inte bedriver någon kommersiell verksamhet behöver dock inte lämna in blanketten. De italienska myndigheterna har med hänsyn till ovanstående inrättat lämpliga instrument för att kontrollera den verksamhet som bedrivs av föreningar för amatöridrott, vilket inbegriper skattemässiga aspekter.

(156) Italien har dessutom förklarat att skattemyndigheterna omedelbart underrättar inrikesministeriet eller CONI om de upptäcker att kyrkliga institutioner och amatöridrottsföreningar bedriver huvudsakligen kommersiella verksamheter. Inrikesministeriet och CONI utför sina egna kontroller i enlighet med sina lagstadgade befogenheter. Skattemyndigheterna säkerställer samtidigt att den skattedeklaration som lämnats in av den berörda icke-kommersiella enheten rättas och vidtar åtgärder för återkrav av den skattemässiga mellanskillnaden.

(157) De italienska myndigheterna har bekräftat att skattekontroller verkligen har utförts med avseende på icke-kommersiella enheter ([65]). Det italienska skatteverket utfärdade nyligen särskilda operativa instruktioner för de regionala kontoren rörande icke-kommersiella enheter ([66]). Också inrikesministeriet har vad beträffar kyrkliga institutioner utfört en rad tjänstekontroller av dessa enheter, men har aldrig påträffat några fall av missbruk.

(158) Med hänsyn till ovanstående anser kommissionen att det finns rättsliga instrument för att säkerställa ett effektivt förebyggande eller stävjande av kyrkliga institutioners och amatöridrottsföreningars missbruk av den icke-kommersiella statusen. De italienska myndigheterna har även visat att de behöriga myndigheterna verkligen utövar sina kontrollbefogenheter samt att både kyrkliga institutioner och föreningar för amatöridrott kan förlora sin icke-kommersiella status om de bedriver huvudsakligen ekonomiska verksamheter. Kyrkliga institutioner och amatöridrottsföreningar kan följaktligen förlora sin rätt till den skattemässiga behandling som beviljas icke-kommersiella enheter i allmänhet. Det finns alltså inget system för ”evig icke-kommersiell status” som de klagande påstår. Att särskilda förfaranden tillämpas för kontrollerna av de berörda kyrkliga institutionerna med civilrättslig status och amatöridrottsföreningarna medför inte i sig någon fördel.

([63]) Rörande återkallande se bl.a. artikel 19 i lag nr 222 av den 20 maj 1985.

([64]) Se artikel 30 i lag nr 185 av den 29 november 2008. Se även det italienska skatteverkets cirkulär nr 12/E av den 9 april 2009 och beslutet av den 2 september 2009 från skatteverkets direktör.

([65]) Under 2010 och 2011 genomförde Italien 2 030 kontroller av icke-kommersiella enheter och utfärdade 5 086 skattekontrollbesked.

([66]) Se det italienska skatteverkets cirkulär nr 20/E av den 16 april 2010.

(159) Kommissionens slutsats är därför att artikel 149.4 i TUIR inte medför någon selektiv fördel för kyrkliga institutioner eller föreningar för amatöridrott. Åtgärden utgör följaktligen inte statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

6.4. **IMU-befrielsen**

(160) Med anledning av införandet av IMU, den nya kommunala fastighetsskatten som ersatte ICI, gick kommissionen på begäran av de italienska myndigheterna och med hänsyn till de klagandes kommentarer om denna nya lag med på att fastställa huruvida den nya IMU-befrielsen rörande icke-kommersiella enheter som bedriver särskilda verksamheter överensstämmer med reglerna om statligt stöd. Kommissionen kommer följaktligen att bedöma om IMU-befrielsen i fråga utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

(161) Kommissionen konstaterar att från och med ikraftträdandet av lagdekret nr 1/2012, omvandlat till lag nr 27/2012, gäller befrielsen enligt artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92 fastigheter som ägs av icke-kommersiella enheter endast om de verksamheter som anges där bedrivs på icke-kommersiella grunder. Bestämmelserna rörande fall där byggnader används för flera olika ändamål, såväl där delar av byggnaderna är självständiga i fråga om funktion och inkomst som där det är nödvändigt att ha en deklaration från de berörda enheterna, gäller från och med den 1 januari 2013.

(162) Kommissionen anser att det tydligt anges i de nya reglerna att befrielsen kan garanteras endast om kommersiell verksamhet inte bedrivs. De hybridsituationer som ICI-lagstiftningen gav upphov till, när kommersiell verksamhet bedrevs i några byggnader som omfattades av befrielsen, kommer inte längre att vara möjliga.

(163) Den allmänna tolkningen av begreppet ekonomisk verksamhet är bl.a. beroende av de specifika omständigheterna, hur verksamheten organiseras av staten och det sammanhang där den organiseras. För att fastställa den icke-ekonomiska arten hos en verksamhet enligt unionens rättspraxis är det nödvändigt att undersöka verksamhetens art, syfte och de regler som styr den. Att vissa verksamheter kan klassificeras som ”sociala” är inte i sig tillräckligt för att utesluta deras ekonomiska art. Domstolen har dock erkänt att vissa verksamheter med en rent social funktion kan betraktas som icke-ekonomiska, särskilt inom sektorer som är nära förbundna med statens grundläggande uppgifter och ansvarsområden.

(164) När det gäller IMU anser kommissionen dock att det är viktigt att först fastställa huruvida de kriterier som fastställs i den italienska lagstiftningen för att utesluta den kommersiella arten hos de verksamheter som är berättigade till IMU-befrielsen överensstämmer med begreppet icke-ekonomisk verksamhet enligt unionens lagstiftning.

(165) I detta avseende har de italienska myndigheterna, vilket beskrivs ovan i punkt 82 och följande, nyligen godkänt den genomförandelagstiftning som avses i artikel 91a.3 i lagdekret nr 1/2012. I Ekonomi- och finansministeriets förordning av den 19 november 2012 fastställs de allmänna och särskilda krav som ska gälla när de verksamheter som anges i artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92 bedrivs på icke-kommersiella grunder.

(166) För det första definieras i artikel 1.1 p i ministerförordningen av den 19 november 2012 begreppet ”icke-kommersiella grunder”. De institutionella verksamheterna anses bedrivas på icke-kommersiella grunder när a) de inte är vinstdrivande, b) i enlighet med unionslagstiftningens principer är av en art som innebär att de inte konkurrerar med andra marknadsaktörer som är vinstdrivande, och c) de omsätter solidaritets- och subsidiaritetsprinciperna i praktiken. I detta avseende är kravet enligt punkt b) en viktig skyddsåtgärd eftersom det genom den uttryckliga hänvisningen till unionslagstiftningen utgör en allmän garanti för att verksamheten inte konkurrerar med andra vinstdrivande marknadsaktörer, vilket är en väsentlig egenskap hos icke-ekonomiska verksamheter ([67]).

(167) För det andra fastställs i artikel 3 i förordningen de allmänna subjektiva krav som måste ingå i icke-kommersiella enheters stadgar så att deras verksamheter bedrivs på icke-kommersiella grunder. Kriterierna är a) ett förbud mot utdelning, även indirekt sådan, av någon form av

([67]) Domstolens dom av den 10 januari 2006 i mål C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze mot Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl., REG 2006, s. I-289, punkterna 121-123.

vinst, driftsöverskott, tillgångar, reserver eller kapital under enhetens livstid, om inte detta föreskrivs i lagstiftningen eller gynnar enheter som hör till samma struktur och bedriver samma verksamhet, b) alla eventuella vinster och överskott ska återinvesteras uteslutande i utveckling av verksamheter som bidrar till det institutionella syftet avseende social solidaritet, och c) om den icke-kommersiella enheten avvecklas måste dess tillgångar skrivas över på en annan icke-kommersiell enhet som bedriver en liknande verksamhet, om inget annat föreskrivs i lagstiftningen.

(168) För det tredje fastställs i artikel 4 i förordningen ytterligare objektiva krav som måste uppfyllas, tillsammans med de villkor som anges i artiklarna 1 och 3, för att de verksamheter som anges i artikel 7.1 i i ICI-lagstiftningen ska anses bedrivas på icke-kommersiella grunder.

(169) Enligt förordningen bedrivs biståndS- samt hälso- och sjukvårdsverksamheter på icke-kommersiella grunder om minst ett av följande villkor uppfylls: a) Verksamheterna är ackrediterade av staten och bedrivs enligt ett avtal eller en överenskommelse med staten, regionerna eller de lokala myndigheterna, är en del av eller ett komplement till det offentliga nationella hälso- och sjukvårdssystemet samt erbjuder tjänster till användare kostnadsfritt eller för ett belopp som endast utgör ett bidrag till kostnaden för tillhandahållandet av den samhällsomfattande tjänsten. b) Om verksamheterna inte är ackrediterade och inte bedrivs enligt ett avtal eller en överenskommelse, ska de erbjudas kostnadsfritt eller mot en symbolisk avgift som under alla förhållanden inte får överstiga hälften av det genomsnittliga priset för liknande verksamheter inom samma geografiska område enligt konkurrensmässiga villkor, med beaktande även av frånvaron av samband med den verkliga kostnaden för tjänsten.

(170) Med hänvisning till det första villkoret konstaterar kommissionen, i enlighet med de italienska myndigheternas förklaring, att för att omfattas av befrielsen måste de berörda enheterna utgöra en del av det nationella hälso- och sjukvårdssystemet, som erbjuder heltäckande skydd och är baserat på solidaritetsprincipen. Inom detta system direktfinansieras offentliga sjukhus med socialförsäkringsavgifter och andra statliga medel. Sjukhusen erbjuder sina tjänster kostnadsfritt på grundval av heltäckande skydd eller mot en låg avgift som täcker endast en bråkdel av den verkliga kostnaden för tjänsterna. Icke-kommersiella enheter som omfattas av samma kategori och uppfyller samma villkor betraktas också som en del av det nationella hälso- och sjukvårdssystemet ([68]). Med hänsyn till särdragen i detta fall och i enlighet med de principer som fastställs i unionens rättspraxis ([69]) drar kommissionen, eftersom det italienska nationella systemet erbjuder ett system för heltäckande skydd, slutsatsen att de berörda enheterna, som bedriver de verksamheter som beskrivs ovan och uppfyller alla lagstadgade krav, inte kan kvalificeras som företag.

(171) Vad beträffar det andra villkoret fastställs det i förordningen att verksamheterna måste tillhandahålla tjänster antingen kostnadsfritt eller mot en symbolisk avgift. Tjänster som erbjuds kostnadsfritt utgör vanligen inte en ekonomisk verksamhet. Detta gäller särskilt om tjänsterna inte erbjuds i konkurrens med andra marknadsaktörer, i enlighet med artikel 1 i förordningen. Detta gäller även tjänster som erbjuds mot en symbolisk avgift. I detta avseende är det viktigt att påpeka att för att betraktas som symbolisk får avgiften enligt förordningen inte ha något samband med tjänstens kostnad. I förordningen fastställs även att det fastställda taket på hälften av det genomsnittliga pris som tas ut för liknande verksamheter som bedrivs på konkurrensmässiga villkor inom samma geografiska område endast kan användas för att utesluta rätten till befrielse (vilket anges genom orden ”under alla förhållanden”). Det innebär dock inte att tjänsteleverantörer som tar ut ett pris som understiger det taket är berättigade till befrielsen. Eftersom också biståndS- samt hälso- och sjukvårdsverksamheterna uppfyller de allmänna och subjektiva krav som anges i artiklarna 1 och 3 drar kommissionen slutsatsen att även dessa verksamheter, om de bedrivs i enlighet med principerna för den nuvarande lagstiftningen, inte utgör ekonomiska verksamheter.

(172) Utbildningsverksamheter i sin tur anses vara bedrivna på icke-kommersiella grunder om en rad olika särskilda villkor är uppfyllda. Verksamheten måste bl.a. vara likställd med offentlig utbildning och skolan måste tillämpa en icke-diskriminerande antagningspolicy. Skolan måste dessutom vara öppen för elever med funktionshinder, tillämpa kollektivavtal, ha strukturer som uppfyller tillämpliga normer och offentliggöra sin redovisning. Verksamheten ska dessutom erbjudas antingen kostnadsfritt eller

([68]) Se bl.a. artikel 1.18 i lagstiftningsdekret nr 502 av den 30 december 1992.

([69]) Se förstainstansrättens beslut av den 4 mars 2003 i mål T-319/99, FENIN mot kommissionen, REG 2003, s. II-357, punkt 39, bekräftat genom domstolens dom av den 11 juli 2006 i mål C-205/03 P, FENIN mot kommissionen, REG 2006, s. I-6295; domstolens dom av den 16 mars 2004 i förenade målen C-264/01, C-306/01, C-354/01 och C-355/01, AOK Bundesverband m.fl. mot Ichthyol-Gesellschaft Cordes, Hermani & Co. m.fl., REG 2004, s. I-2493, punkterna 45-55; se även tribunalens dom av den 7 november 2012 i mål T-137/10, CBI mot kommissionen, ännu ej offentliggjord i REU.

mot en symbolisk avgift som täcker endast en bråkdel av den verkliga kostnaden för tjänsten, med beaktande även av frånvaron av någon som helst koppling till denna. I detta avseende erinrar kommissionen om att enligt rättspraxis ([70]) utgör kurser som ges av vissa inrättningar som ingår i ett system för offentlig undervisning och som helt eller delvis finansieras med offentliga medel inte en ekonomisk verksamhet. Offentlig utbildning är av en icke-ekonomisk art som i princip inte påverkas av att elever eller deras föräldrar ibland måste betala undervisnings- eller inskrivningsavgifter som bidrar till systemets driftskostnader, förutsatt att det ekonomiska bidraget täcker endast en bråkdel av de verkliga kostnaderna för tjänsten och därför inte kan betraktas som betalning för den tjänst som tillhandahålls. I enlighet med kommissionens meddelande om tillämpningen av Europeiska unionens regler om statligt stöd på ersättning för tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse ([71]) gäller dessa principer även förskolor, privata och offentliga grundskolor, yrkesutbildning, sekundär utbildning vid universitet samt tillhandahållande av utbildning vid universitet. Med hänsyn till ovanstående anser kommissionen att den symboliska avgift som avses i förordningen och som står för endast en bråkdel av den verkliga kostnaden för tjänsten inte kan betraktas som betalning för de tjänster som tillhandahålls. Under dessa specifika förhållanden, med hänsyn till de allmänna och subjektiva kraven i artiklarna 1 och 3 i förordningen, tillsammans med de särskilda objektiva krav som fastställs i artikel 4, anser kommissionen att de utbildningstjänster som erbjuds av de berörda enheterna inte kan anses utgöra en ekonomisk verksamhet.

(173) Logitjänster samt kultur-, fritids- och idrottsverksamheter ska enligt artikel 4 i förordningen erbjudas kostnadsfritt eller mot en symbolisk avgift som under alla förhållanden inte får överstiga hälften av det genomsnittliga pris som tas ut för liknande verksamheter som på konkurrensmässiga villkor bedrivs inom samma geografiska område, med beaktande även av frånvaron av samband med den verkliga kostnaden för tjänsten. Det här kravet är identiskt med det andra villkoret för bistånds- samt hälso- och sjukvårdsverksamheter, som granskas i punkt 171 ovan. Följaktligen gäller samma överväganden. Om tjänsterna erbjuds kostnadsfritt utgör de i princip inte en ekonomisk verksamhet. Detta gäller även tjänster som erbjuds mot en symbolisk avgift. I detta avseende är det viktigt att påpeka att för att betraktas som symbolisk får avgiften enligt förordningen inte ha något samband med tjänstens kostnad. I förordningen fastställs även att det fastställda taket på hälften av det genomsnittliga pris som tas ut för liknande verksamheter som bedrivs på konkurrensmässiga villkor inom samma geografiska område endast kan användas för att utesluta rätten till befrielse (vilket anges genom orden ”under alla förhållanden”). Det innebär dock inte att tjänsteleverantörer som tar ut ett pris som understiger det taket är berättigade till befrielsen.

(174) När det gäller logitjänster och idrottsverksamhet noterar kommissionen även de ytterligare krav som bygger på definitionerna av dessa verksamheter i artikel 1.1 j och 1.1 m i förordningen. För logitjänster innehåller förordningen en begränsning till tjänster som erbjuds av icke-kommersiella enheter som bara är tillgängliga för vissa kategorier av människor och inte är öppna året runt. I fråga om ”socialt boende” anges det i förordningen att tjänsterna ska riktas till människor med tillfälliga eller varaktiga särskilda behov eller människor som har svårigheter på grund av fysiska, psykiska, ekonomiska, sociala eller familjerelaterade förhållanden. Enheten kan bara begära betalningen av en symbolisk avgift, som under alla förhållanden inte får överstiga det genomsnittliga priset för liknande verksamheter inom samma geografiska område, med beaktande även av frånvaron av samband med den verkliga kostnaden för tjänsten. I förordningen fastställs även att befrielsen under alla förhållanden inte är tillämplig på verksamheter som bedrivs i hotell eller liknande inrättningar, i enlighet med artikel 9 i lagstiftningsdekret nr 79 av den 23 maj 2011 ([72]). Befrielsen är därför utesluten för verksamheter som bedrivs i t.ex. hotell, motell och inrättningar för bed & breakfast. I det aktuella fallet är de icke-kommersiella enheter som erbjuder logi skyldiga att uppfylla de allmänna, subjektiva och objektiva krav som anges i artiklarna 1, 3 och 4 i förordningen, varför kommissionen med hänsyn till särdragen till detta fall anser att verksamheterna, som uppfyller ovanstående villkor, inte utgör en ekonomisk verksamhet enligt unionens lagstiftning.

([70]) Domstolens dom av den 27 september 1988 i mål 263/86, Belgien mot Humbel och Edel, REG 1988, s. 5365, punkterna 17 och 18; domstolens dom av den 7 december 1993 i mål C-109/92, Wirth mot Landeshauptstadt Hannover, REG 1993, s. I-6447, punkterna 15 och 16; domstolens dom av den 11 september 2007 i mål C-76/05, Schwarz och Gootjes-Schwarz mot Finanzamt Bergisch Gladbach, REG 2007, s. I-6849, punkt 39. Se även Efta-domstolens dom av den 21 februari 2008 i mål E-5/07, Private Barnehagers Landsforbund mot Eftas övervakningsmyndighet, punkterna 80-83.

([71]) EUT C 8, 11.1.2012, s. 4.

([72]) Lagstiftningsdekret nr 79 av den 23 maj 2011 – *Codice della normativa statale in tema di ordinamento e mercato del turismo, a norma dell'articolo 14 della legge 28 novembre 2005, No 246, nonché attuazione della direttiva 2008/122/CE, relativa ai contratti di multiproprietà, contratti relativi ai prodotti per le vacanze di lungo termine, contratti di rivendita e di scambio* – (Italiens officiella tidning *Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana* nr 129, 6.6.2011, ordinarie supplement nr 139). I artikel 9 i detta lagstiftningsdekret definieras följande som hotell och liknande strukturer: a) hotell, b) motell, c) semesterbyar, d) turist-/servicelägenheter, e) pensionat, f) hotell för långtidsboende, g) bed & breakfast-inrättningar som drivs som företag, h) spaanläggningar, och alla andra strukturer för turism-boende som har egenskaper som kan knytas till en eller flera av ovannämnda kategorier.

(175) Med hänsyn till de särskilda omständigheterna i detta fall och eftersom de icke-kommersiella enheter som erbjuder logitjänster samt kultur-, fritids- och idrottsverksamheter även måste uppfylla kraven i artiklarna 1 och 3 i förordningen, drar kommissionen slutsatsen att verksamheterna, om de bedrivs i enlighet med lagstiftningens beskrivning, inte ska betraktas som ekonomiska verksamheter.

(176) Kommissionens slutsats är därför, på grundval av de uppgifter som lämnats av de italienska myndigheterna samt med hänsyn till de särskilda och specifika egenskaperna i detta fall, att de verksamheter som har analyserats i ovanstående punkter och som bedrivs av icke-kommersiella enheter som till fullo uppfyller de allmänna, subjektiva och objektiva kriterier som fastställs i artiklarna 1, 3 och 4 i förordningen inte är av ekonomisk art. De berörda icke-kommersiella enheterna uppträder därför, när de bedriver dessa verksamheter och uppfyller samtliga villkor i den italienska lagstiftningen, inte som företag i den mening som avses i unionslagstiftningen. Eftersom artikel 107.1 i EUF-fördraget endast gäller företag omfattas i det aktuella fallet åtgärden inte av tillämpningsområdet för den artikeln.

(177) Slutligen konstaterar kommissionen att från och med den 1 januari 2013 är det, i fråga om hybridanvändning av en byggnad, möjligt att enligt italiensk lagstiftning beräkna den proportionella andelen av fastighetens kommersiella användning och att belägga endast ekonomiska verksamheter med IMU. Kommissionen påpekar i detta sammanhang att, om en enhet bedriver både ekonomiska och icke-ekonomiska verksamheter, utgör den delvisa befrielse som den omfattas av för den del av fastigheten som används för icke-ekonomiska verksamheter inte någon fördel för den enheten om den bedriver en ekonomisk verksamhet som ett företag. Åtgärden utgör därför inte heller i denna typ av situation statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

6.5. **Återkrav**

(178) Enligt EUF-fördraget och domstolens fastställda rättspraxis är kommissionen behörig att besluta att den berörda staten ska upphäva eller ändra stödet då den fastställer att ett stöd inte är förenligt med den inre marknaden ([73]). Domstolen har också konsekvent framhållit att en stats skyldighet att upphäva stöd som kommissionen har betraktat som oförenligt med den inre marknaden är avsett att återställa den situation som rådde innan stödet beviljades ([74]). I detta avseende har domstolen fastställt att det syftet har uppnåtts så snart stödmottagaren har återbetalat de beviljade beloppen och genom denna återbetalning förlorat den fördel den åtnjöt på marknaden i förhållande till sina konkurrenter och den situation som förelåg före utbetalningen av stödet är återställd ([75]).

(179) Med anledning av denna rättspraxis fastställs i artikel 14.1 i förordning (EG) nr 659/1999 ([76]) att ”[v]id negativa beslut i fall av olagligt stöd skall kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren”.

(180) Så snart som åtgärden avseende ICI-befrielse betraktas som olagligt och oförenligt stöd ska det alltså i princip återkrävas för att återställa den situation som rådde på marknaden innan stödet beviljades.

(181) I förordning (EG) nr 659/1999 fastställs dock begränsningar för beslut om återkrav. I artikel 14.1 föreskrivs t.ex. att ”[k]ommissionen skall inte återkräva stödet om detta skulle stå i strid med en allmän princip i gemenskapsrätten”, såsom skydd för berättigade förväntningar. Domstolen har också erkänt ett undantag från en medlemsstats skyldighet att genomföra ett beslut om återkrav som är riktat till den, nämligen när det föreligger ett absolut hinder för att medlemsstaten ska kunna verkställa beslutet korrekt ([77]).

(182) Eftersom dessa undantag har tagits upp av de italienska myndigheterna inom ramen för den formella granskningen, måste kommissionen undersöka om de gäller i det aktuella fallet för att fastställa om återkrav är nödvändigt.

6.5.1. *Berättigade förväntningar*

(183) I domstolens rättspraxis och kommissionens egen beslutspraxis har det fastställts att ett beslut om återkrav av stöd skulle kränka en allmän princip i unionsrätten, när stödmottagaren till följd av kommissionens agerande har en berättigad förväntning om att stödåtgärden har beviljats i överensstämmelse med unionens lagstiftning.

([73]) Domstolens dom av den 12 juli 1973 i mål C-70/72, kommissionen mot Tyskland, REG 1973, s. 813, punkt 13.

([74]) Domstolens dom av den 14 september 1994 i förenade målen C-278/92-C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 75.

([75]) Domstolens dom av den 17 juni 1999 i mål C-75/97, Belgien mot kommissionen, REG 1999, s. I-30671, punkterna 64-65.

([76]) EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

([77]) Tillkännagivande från kommissionen — Effektivare verkställande av kommissionsbeslut som ålägger medlemsstater att återkräva olagligt och oförenligt statligt stöd, EUT C 272, 15.11.2007, s. 4, punkt 18.

(184) Domstolen har vid upprepade tillfällen slagit fast att rätten att åberopa principen om skydd för berättigade förväntningar omfattar varje rättssökande person hos vilken en unionsinstitution har väckt berättigade förväntningar. En person kan dock inte åberopa berättigade förväntningar om det administrativa organet inte har gett honom eller henne exakta försäkringar ([78]).

(185) I detta fall har de italienska myndigheterna och de 78 berörda parterna huvudsakligen åberopat förekomsten av berättigade förväntningar som grundar sig på kommissionens svar på en skriftlig fråga från Europaparlamentet från 2009 ([79]). I sitt svar förklarade kommissionen att den ”genomfört en preliminär bedömning och ansåg att det inte fanns någon grund för att vidta ytterligare åtgärder, eftersom det verkar som om systemet för ICI inte kan försätta kyrkliga institutioner i en fördelaktig konkurrenssituation”.

(186) Kommissionen hävdar att detta svar inte gav upphov till några berättigade förväntningar, av följande skäl.

(187) För det första var kommissionens uttalande endast resultatet av en ”preliminär bedömning”. Kommissionen uppgav inte att den hade antagit ett beslut, utan bara att den ansåg att det inte fanns några grunder för att vidta ytterligare åtgärder. För det andra angav kommissionen med tvekan att det inte var sannolikt att ICI-befrielsen medförde någon fördel för kyrkliga institutioner. För det tredje avsåg frågan och svaret endast kyrkliga institutioner, som är en underkategori av de icke-kommersiella enheter som berörs av ICI-befrielsen.

(188) Med hänsyn till ovanstående anser kommissionen att den inte gav specifika, ovillkorade och enhetliga försäkringar som gav mottagarna för åtgärden i fråga berättigade förväntningar om att stödordningen var laglig i den bemärkelse att den inte omfattades av reglerna om statligt stöd och att eventuella fördelar av den ordningen följaktligen inte kunde omfattas av några återkravsåtgärder. Sammanfattningsvis anser kommissionen att den inte gjorde några specifika och ovillkorade uttalanden som innebar att ICI-befrielsen i fråga inte borde anses utgöra statligt stöd.

([78]) Domstolens dom av den 22 juni 2006 i förenade målen C-182/03 och C-217/03, Belgien och Forum 187 ASBL mot kommissionen, REG 2006, s. I-5479, punkt 147.

([79]) Skriftlig fråga E-177/09 (EUT C 189, 13.7.2010).

(189) Italien har även hävdat att kommissionens svar till de klagande om ICI-befrielsen, som de italienska myndigheterna informellt underrättades om, gav upphov till berättigade förväntningar hos de icke-kommersiella enheterna i fråga om ICI-befrielsens förenlighet med unionslagstiftningen. Kommissionen kan inte godta de synpunkter som Italien ger uttryck för. Skrivelser med preliminära bedömningar som kommissionen sänder till de klagande och som medlemsstaten endast informellt underrättades om, utgör inte kommissionens slutliga ställningstagande. Kommissionens beslut offentliggörs och publiceras i EUT, men det är inte fallet i ett rent administrativt förfarande där kommissionen, på grundval av de uppgifter som den har tillgång till, inte hyser några allvarliga tvivel rörande den granskade åtgärdens förenlighet. Den skrivelse som sändes till de klagande den 15 februari 2010 överklagades dessutom av två klagande inför tribunalen och blev inte slutlig. Talan i fråga drogs inte tillbaka förrän efter beslutet om att inleda förfarandet.

(190) Kommissionens slutsats är därför att i detta fall gavs Italien och de 78 berörda parterna inte några försäkringar från någon av unionens institutioner som kunde motivera berättigade förväntningar och därför hindra kommissionen från att besluta om återkrav.

6.5.2. *Exceptionella omständigheter: absolut hinder för återkrav*

(191) Enligt artikel 288 i EUF-fördraget är den medlemsstat som ett beslut om återkrav riktar sig till skyldig att verkställa beslutet. Det finns i enlighet med vad som anges ovan ett undantag från denna skyldighet, nämligen när medlemsstaten visar att det finns exceptionella omständigheter som skulle göra det absolut omöjligt för den att på ett korrekt sätt verkställa beslutet.

(192) Medlemsstaterna tar vanligen upp detta argument inom ramen för diskussioner med kommissionen efter att beslutet antagits ([80]). I detta fall hävdade dock Italien redan innan beslutet antogs att ett återkrav inte borde beslutas eftersom det vore absolut omöjligt att genomföra det. Eftersom Italien tog upp denna fråga inom ramen för den formella granskningen och eftersom det enligt en allmän rättsprincip inte går att förplikta någon att göra någonting som är omöjligt, anser kommissionen att det är nödvändigt att behandla denna fråga i detta beslut.

([80]) Domstolens dom av den 13 november 2008 i mål C-214/07, kommissionen mot Frankrike, REG 2008, s. I-8357, punkterna 13 och 22.

(193) Det bör först påminnas om att domstolen vid upprepade tillfällen har gjort en mycket snäv tolkning av begreppet ”absolut hinder”. Villkoret att det ska föreligga ett absolut hinder för återkrav är inte uppfyllt när medlemsstaterna endast underrättar kommissionen om de rättsliga, politiska och praktiska svårigheter som det innebär att genomföra beslutet ([81]). Det enda tillfället där ”absolut hinder” kan godtas är när återkravet redan från början är objektivt och absolut omöjligt att verkställa ([82]).

(194) I det aktuella fallet har de italienska myndigheterna hävdat att det skulle vara absolut omöjligt att fastställa vilken fastighet, tillhörande icke-kommersiella enheter, som användes för verksamheter som inte var av uteslutande kommersiell art och att inhämta de uppgifter som behövs för att fastställa det skattebelopp som skulle ha betalats.

(195) De italienska myndigheterna har förklarat att det, på grund av fastighetsregistrets struktur, är omöjligt att från fastighetsregistrets databaser retroaktivt extrapolera de uppgifter rörande fastigheter som tillhör icke-kommersiella enheter som användes för verksamheter av icke-uteslutande kommersiell art av den typ som anges i ICI-befrielsen. Det är inte möjligt att spåra verksamheter som bedrivits i fastigheten utifrån de uppgifter som finns i fastighetsregistret. Det är med andra ord inte möjligt att utifrån uppgifterna i fastighetsregistret ta reda på om en enhet bedrev antingen kommersiella eller icke-kommersiella verksamheter i en given egendom. Varje enskild egendom (inklusive andelar av fastigheter med en separat klassificering) är nämligen registrerad i fastighetsregistret enbart på grundval av sina objektiva egenskaper, som omfattar fysiska och strukturella faktorer som är knutna till egendomens avsedda användningsområde.

(196) Vad beträffar skattedatabaser och särskilt register över skattedeklarationer från icke-kommersiella enheter, har Italien förklarat att det enda som var möjligt att fastställa utifrån dessa var de fastigheter som uteslutande användes på icke-kommersiella grunder. I detta fall måste byggnader som ger intäkter anges i standardblanketten för skattedeklarationer under avsnitt RB om byggnadsintäkter, medan avsnitt RS om blandade kostnader och kvitton inte behöver fyllas i. Samtidigt måste både avsnitten RB och RS fyllas i om en icke-kommersiell enhet äger fastigheter där även kommersiella verksamheter bedrivs. Om fler än en byggnad anges i avsnitt RB är det dock inte möjligt att fastställa i vilken fastighet den verksamhet som generade intäkten bedrevs. Det bör under alla förhållanden noteras att avsnitt RS i standardblanketten inbegriper uppgifter om sammanlagda kostnader och intäkter rörande varor och tjänster som används för både kommersiella och icke-kommersiella ändamål (varor och tjänster som används godtyckligt för kommersiella verksamheter och andra verksamheter). När en enskild byggnad anges i avsnitt RB är det dock, på grund av det sätt som fastighetsregistrets system är strukturerat, dock inte möjligt att få fram en uppdelning baserad på kommersiella/icke-kommersiella användningar av en byggnad. Det innebär att det inte går att fastställa vilken del av byggnaden som användes för den ekonomiska verksamhet som genererade den intäkt som redovisas i skattedeklarationen.

(197) Kommissionen anser följaktligen att de italienska myndigheterna har visat att stödmottagarna inte kan identifieras och att stödet i sig inte beräknas objektivt på grund av bristen på tillgängliga uppgifter. Det är helt enkelt inte möjligt att utifrån skatte- och fastighetsdatabaser fastställa vilka icke-kommersiella enheters fastigheter som användes för icke-uteslutande kommersiella verksamheter av den typ som anges i bestämmelserna om ICI-befrielsen. Det går följaktligen inte att ta fram de uppgifter som krävs för att beräkna det skattebelopp som ska återkrävas. Att verkställa ett eventuellt beslut om återkrav skulle därför vara objektivt och absolut omöjligt.

(198) Sammanfattningsvis konstaterar kommissionen att det med hänsyn till de specifika omständigheterna i detta fall skulle vara absolut omöjligt för Italien att återkräva något stöd som olagligt beviljats enligt bestämmelserna om ICI-befrielsen. Det stöd som har sin grund i den olagliga och oförenliga befrielsen från denna kommunala fastighetsskatt ska därför inte återkrävas.

7. **SLUTSATSER**

(199) Kommissionen konstaterar att Italien olagligen har genomfört befrielsen från den kommunala fastighetsskatten enligt artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92 i strid med artikel 108.3 i EUF-fördraget.

(200) Eftersom inga grunder för förenlighet kan fastställas för stödordningen i fråga befinns det vara oförenligt med den inre marknaden. Med hänsyn till de exceptionella omständigheter som åberopas av Italien bör dock inget beslut om återkrav antas, eftersom Italien har visat att det skulle vara absolut omöjligt att verkställa.

([81]) Domstolens dom av den 26 juni 2003 i mål C-404/00, kommissionen mot Spanien, REG 2003, s. I-6695, punkt 47.

([82]) Domstolens dom av den 17 juni 1999 i mål C-75/97, Belgien mot kommissionen, REG 1999, s. I-30671, punkt 86; domstolens dom av den 13 november 2008 i mål C-214/07, kommissionen mot Frankrike, REG 2008, s. I-8357, punkterna 13, 22 och 48.

(201) Kommissionen anser att artikel 149.4 i TUIR inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

(202) Slutligen konstaterar kommissionen, med hänsyn till de specifika omständigheterna avseende åtgärden för IMU-befrielsen för icke-kommersiella enheter som bedriver uteslutande särskilda icke-kommersiella verksamheter, i enlighet med villkoren i den italienska lagstiftningen, att dessa verksamheter inte kan betraktas som ekonomiska verksamhet i den mening som avses i reglerna om statligt stöd och att åtgärden därför inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 107.1 i EUF-fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd i form av ICI-befrielsen som har beviljats icke-kommersiella enheter som i fastigheten uteslutande bedriver de verksamheter som anges i artikel 7.1 i i lagstiftningsdekret nr 504/92 som Italien olagligen har genomfört i strid med artikel 108.3 i EUF-fördraget är oförenligt med den inre marknaden.

Artikel 2

Artikel 149.4 i TUIR utgör inte statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

Artikel 3

Den IMU-befrielse som har beviljats icke-kommersiella enheter som i fastigheten uteslutande bedriver de verksamheter som anges i artikel 7.1. i i lagstiftningsdekret nr 504/92 utgör inte statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 19 december 2012.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande

BILAGA 1

FÖRTECKNING ÖVER DE BERÖRDA PARTER SOM HAR INKOMMIT MED SYNPUNKTER PÅ BESLUTET OM ATT INLEDA FÖRFARANDET

Namn/Adress

1. Santa Maria Annunciata in Chiesa Rossa, Via Neera 24, Milano, Italien
2. Fondazione Pro-Familia, Piazza Fontana 2, Milano, Italien
3. Pietro Farracci, San Cesareo, Italien
4. Scuola Elementare Maria Montessori s.r.l., Roma, Italien
5. Parrocchia S. Luca Evangelista, Via Negarville 14, Torino, Italien
6. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Piazza Principe Napoli 3, Tortorici (Messina), Italien
7. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via Libertà 30, Caronia (Messina), Italien
8. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Piazza Matrice, S. Stefano di Camastra (Messina), Italien
9. Parrocchia S. Orsola, Contrada S. Orsola, S. Angelo di Brolo (Messina), Italien
10. Parrocchia Sacro Cuore di Gesù, Frazione Galbato, Gioiosa Marea (Messina), Italien
11. Parrocchia Sacro Cuore di Gesù, Corso Matteotti 51, Patti (Messina), Italien
12. Parrocchia Sacro Cuore di Gesù, Via Medici 411, S. Agata Militello (Messina), Italien
13. Istituto Sacro Cuore di Gesù, Via Medici 411, S. Agata Militello (Messina), Italien
14. Parrocchia Santi Nicolò e Giacomo, Discesa Sepolcri, Capizzi (Messina), Italien
15. Istituto Diocesano Sostentamento Clero, Via Cattedrale 7, Patti (Messina), Italien
16. Parrocchia Madonna del Buon Consiglio e S. Barbara, Con. Cresta, Naso (Messina), Italien
17. Parrocchia Maria SS. Annunziata, Frazione Marina, Marina di Caronia (Messina), Italien
18. Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Battisti, Militello Rosmarino (Messina), Italien
19. Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Monte di Pietà 131, Cesarò (Messina), Italien
20. Parrocchia Maria SS. Assunta, Piazza S. Pantaleone, Alcara Li Fusi (Messina), Italien
21. Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Oberdan 6, Castell'Umberto (Messina), Italien
22. Parrocchia Maria SS. Assunta, Piazza Duomo, Tortorici (Messina), Italien
23. Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Roma 33, Mirto (Messina), Italien
24. Parrocchia Maria SS. Del Rosario, Contrada Scala, Patti (Messina), Italien
25. Parrocchia Maria SS. Della Scala, Contrada Sceti, Tortorici (Messina), Italien

26. Parrocchia Maria SS. Della Visitazione, Contrada Casale, Gioiosa Marea (Messina), Italien

27. Parrocchia Maria SS. Delle Grazie, Via Campanile 3, Montagnareale (Messina), Italien

28. Parrocchia Maria SS. Delle Grazie, Via Cappellini 2, Castel di Lucio (Messina), Italien

29. Parrocchia Maria SS. Annunziata, Piazza Regina Adelasia 1, Frazzanò (Messina), Italien

30. Parrocchia Maria SS. Annunziata, Contrada Sfaranda, Castell'Umberto (Messina), Italien

31. Parrocchia Maria SS. Di Lourdes, Frazione Gliaca, Piraino (Messina), Italien

32. Parrocchia S. Giuseppe, Contrada Malvicino, Capo d'Orlando (Messina), Italien

33. Parrocchia s. Maria del Carmelo, Piazza Duomo 20, S. Agata Militello (Messina), Italien

34. Parrocchia S. Maria di Gesù, Via Giovanni XXIII 43, Raccuja (Messina), Italien

35. Parrocchia S. Maria Maddalena, Contrada Maddalena, Gioiosa Marea (Messina), Italien

36. Parrocchia S. Maria, Via S. Maria, San Angelo di Brolo (Messina), Italien

37. Parrocchia S. Michele Arcangelo, Via San Michele 5, Patti (Messina), Italien

38. Parrocchia S. Michele Arcangelo, Via Roma, Sinagra (Messina), Italien

39. Parrocchia S. Antonio, Via Forno Basso, Capo d'Orlando (Messina), Italien

40. Parrocchia S. Caterina, Frazione Marina, Marina di Patti (Messina), Italien

41. Parrocchia Cattedrale S. Bartolomeo, Via Cattedrale, Patti (Messina), Italien

42. Parrocchia Maria SS. Addolorata, Contrada Torre, Tortorici (Messina), Italien

43. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via Risorgimento, San Marco d'Alunzio (Messina), Italien

44. Parrocchia Immacolata Concezione, Frazione Landro, Gioiosa Marea (Messina), Italien

45. Parrocchia Maria SS Assunta, Piazza Mazzini 11, Tusa (Messina), Italien

46. Parrocchia Maria SS Assunta, Frazione Torremuzza, Motta d'Affermo (Messina), Italien

47. Parrocchia Maria SS Assunta, Salita Madre Chiesa, Ficarra (Messina), Italien

48. Parrocchia Maria SS. Della Catena, Via Madonna d. Catena 10, Castel di Tusa (Messina), Italien

49. Parrocchia Maria SS. Delle Grazie, Via N. Donna 2, Pettineo (Messina), Italien

50. Parrocchia Ognissanti, Frazione Mongiove, Mongiove di Patti (Messina), Italien

51. Parrocchia S. Anna, Via Umberto 155, Floresta (Messina), Italien

52. Parrocchia S. Caterina, Vico S. Caterina 2, Mistretta (Messina), Italien

53. Parrocchia S. Giorgio Martire, Frazione S. Giorgio, San Giorgio di Gioiosa M. (Messina), Italien

54. Parrocchia S. Giovanni Battista, Frazione Martini, Sinagra (Messina), Italien

55. Parrocchia S. Lucia, Via G. Rossini, S. Agata Militello (Messina), Italien

56. Parrocchia S. Maria delle Grazie, Via Normanni, S. Fratello (Messina), Italien

57. Parrocchia S. Maria, Piazzetta Matrice 8, Piraino (Messina), Italien

58. Parrocchia S. Michele Arcangelo, Piazza Chiesa Madre, Librizzi (Messina), Italien

59. Parrocchia S. Michele Arcangelo, Via Umberto I, Longi (Messina), Italien

60. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Piazza S. Nicola, Patti (Messina), Italien

61. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via Ruggero Settimo 10, Gioiosa Marea (Messina), Italien

62. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via S. Nicolò, S. Fratello (Messina), Italien

63. Parrocchia Santa Maria e San Pancrazio, Via Gorgone, S. Piero Patti (Messina), Italien

64. Parrocchia Maria SS Assunta, Piazza Convento, S. Fratello (Messina), Italien

65. Parrocchia Maria SS. Del Rosario, Via Provinciale 7, Caprileone (Messina), Italien

66. Parrocchia Maria SS Assunta, Via Monachelle 10, Caprileone (Messina), Italien

67. Parrocchia Maria SS del Tindari, Via Nazionale, Caprileone (Messina), Italien

68. Parrocchia S. Febronia, Contrada Case Nuove, Patti (Messina), Italien

69. Parrocchia Maria SS. della Stella, Contrada S. Maria Lo Piano, S. Angelo di Brolo (Messina), Italien

70. Parrocchia S. Erasmo, Piazza del Popolo, Reitano (Messina), Italien

71. Parrocchia Maria SS. della Catena, Via Roma, Naso (Messina), Italien

72. Parrocchia S. Benedetto il Moro, Piazza Libertà, Acquedolci (Messina), Italien

73. Parrocchia S. Giuseppe, Frazione Tindari, Tindari (Messina), Italien

74. Parrocchia Santi Filippo e Giacomo, Via D. Oliveri 2, Naso (Messina), Italien

75. Parrocchia SS. Salvatore, Via Cavour 7, Naso (Messina), Italien

76. Santuario Maria SS del Tindari, Via Mons. Pullano, Tindari (Messina), Italien

77. Parrocchia S. Maria Assunta, Via Roma, Galati Mamertino (Messina), Italien

78. Fondazione Opera Immacolata Concezione O.N.L.U.S., Padova, Italien

79. Parrocchia San Giuseppe, Piazza Dante 11, Oliveri (Messina), Italien

80. Parrocchia S. Leonardo, Frazione San Leonardo, Gioiosa Marea (Messina), Italien